

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA 2021**

Sarajevo, februara 2024. godine

SADRŽAJ

1.	Uvod	2
2.	Struktura pokazatelja monitoringa i evaluacije	3
3.	Osnovni elementi Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021	4
3.1	<i>Cilj Programa</i>	4
3.2	<i>Ciljne grupe</i>	4
3.3	<i>Korisnici</i>	4
3.4	<i>Poticajne mjere i ciljevi</i>	5
3.5	<i>Uvećanje osnovnog iznosa sufinansiranja zapošljavanja</i>	6
3.6	<i>Javni poziv</i>	7
3.7	<i>Informisanje javnosti</i>	7
4.	Analiza socio-ekonomskog konteksta	8
5.	Analiza metodologije izrade i realizacije Programa	11
6.	Analiza postavljenih ciljeva	13
7.	Analiza ciklusa programskih aktivnosti – faza realizacije Programa	14
8.	Operativni aspekti i stavovi aktera u realizaciji Programa	15
9.	Pregled realizacije i rezultati Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021– osnovni podaci	17
9.1	<i>Pregled osnovnih pokazatelja realizacije pojedinih mjera iz Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021</i>	18
10.	Mjerenje učinaka	37
10.1	<i>Mjerenje efekata održivosti zaposlenja</i>	37
10.2	<i>Mjerenje finansijskih efekata</i>	39
11.	Osnovna zapažanja i rezultati	41
12.	Preporuke	45

1. Uvod

Evaluacija predstavlja periodično ocjenjivanje efikasnosti, efektivnosti, učinaka, uticaja, održivosti, relevantnosti i važnosti određenog projekta u kontekstu postavljenih ciljeva. Obično se provodi kao pregled polaznih pozicija - situacije, informacija, ciljeva, rezultata, aktivnosti, sredstava, sa ciljem da se ustanove iskustva koja će biti od pomoći za donošenje budućih odluka. Kraće rečeno, evaluacijom projekata se ocjenjuje stepen, izvršenja ciljeva i zadataka tj. ocjena učinka.

Okvirne kategorije evaluacije se mogu svrstati u dvije grupe:

- Formativna evaluacija: Daje povratne informacije o postignutim ishodima tokom odvijanja projekta
- Sabirna evaluacija: Ocjenjuje ishode ili učinak projekta

Izveštavanje omogućava da se sakupljene informacije koriste prilikom donošenja odluka radi poboljšanja izvršenja projekta, i to za:

- Analizu stanja i okruženju u kojem se odvija projekat;
- Identifikovanje problema sa kojima se suočava projekat i nalaženje rješenja;
- Osiguravanje da će sve aktivnosti na vrijeme biti provedene uz korištenje adekvatnih resursa;
- Primjenjivanje naučenih lekcija i iskustava iz jednog projekta na drugi i
- Određivanje da li je način na koji je projekat planiran bio najpodesniji za rješavanje postavljenog problema
- Ocjenu rezultata i postignutih efekata.

U vezi naprijed navedenog, za potrebe ove informacije iskorišteni su rezultati prikupljeni u okviru monitoring aktivnosti praćenja pojedinih aspekata u realizaciji mjera/programa aktivne politike zapošljavanja.

Potrebno je imati u vidu da se realizacija Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 odvijala u otežanim socio-ekonomskim okolnostima. Naime, na realizaciju Programa su uticali objektivni razlozi vezani za proglašenje stanja prirodne nesreće usljed pandemije Covid-19 i lockdown iz 2020. godine koje je rezultiralo masovnim otpuštanjem radnika, kao i posljedično stanje u privredi i ostali poremećaji u lancima snabdijevanja na globalnom nivou koji su doveli do inflacije i različitih poremećaja na tržištu rada.

Pored navedenog, tokom realizacije izvršene su određene intervencije koje je iziskivalo stanje pandemije u smislu pružanja podrške kroz sufinansiranje zapošljavanja u zdravstvenom sektoru.

2. Struktura pokazatelja monitoringa i evaluacije

Izveštaj o evaluaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 sadrži osnovne informacije o elementima utvrđenim Programom: cilju, ciljnoj grupi, korisnicima poticaja, vrsti mjera, visini poticaja i načinu realizacije ovog programa, kao i korištenim resursima, inputima, te o kontekstu u kojem je realiziran ovaj program. Prezentirani su i podaci (tabelarno i grafički) o broju i strukturi poslodavaca s kojima su zaključeni ugovori, broju obuhvaćenih osoba, njihovoj spolnoj, dobnoj i kvalifikacijskoj strukturi, periodu nezaposlenosti, te visini ugovorenih sredstava po mjerama. Također, u okviru strukture ovog izvještaja prikazani su i sljedeći relevantni podaci:

- Analiza socio-ekonomskog konteksta i stanja u kojem je realizovan Program;
- Osnovni pokazatelji kretanja na tržištu rada;
- Osnovni elementi i kratak opis Programa i mjera;
- Analiza metodologije izrade i realizacije Programa;
- Analiza postavljenih ciljeva;
- Analiza ciklusa programskih aktivnosti – faza realizacije Programa;
- Ukupna vrijednost zaključenih ugovora;
- Aktivnosti u vezi Javnog poziva;
- Broj zaključenih ugovora s poslodavcima;
- Broj poslodavaca koji učestvuju u realizaciji mjera (osnovna obilježja);
- Broj osoba obuhvaćenih po mjerama (osnovna obilježjima);
- Prosječan iznos poticaja/intervencije po osobi po mjerama;
- Stopa održivosti zaposlenja (broj osoba koje su zadržale status zaposlenosti 12 mjeseci nakon završetka realizacije ugovora o sufinansiranju zapošljavanja);

U izradi ovog izvještaja korišteni su podaci iz izvještajnih tabela o realizaciji Programa iz Modula za praćenje realizacije mjera aktivne politike zapošljavanja Jedininstvenog informacionog sistema, kao i podaci prikupljeni kroz upitnik vezan za pojedine aspekte realizacije Programa od rukovodilaca Sektora za aktivne politike zapošljavanja i Jedinice za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama.

Dakle, kao izvor verifikacije rezultata u okviru monitoringa i evaluacije korišteni su:

- izvještaji iz APZ modula JIS-a (modula za realizaciju mjera aktive politike zapošljavanja iz Jedininstvenog informacionog sistema) i to: APZ detaljni pojedinačni pregled ugovora i APZ pregled poslodavaca i zaposlenika;
- podaci pribavljeni od Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja i Jedinice za realizaciju projekata sa drugim organizacijama i institucijama, te Sektora za finansije;
- podaci iz Porezne uprave Federacije BiH.

Provjera učinkovitosti i izrada evaluacije Programa (u smislu provjere održivosti zaposlenja) izvršena je u skladu s postavljenim ciljevima, tj. nakon protoka potrebnog vremenskog perioda od završetka sufinansiranja zapošljavanja. Za širu evaluaciju u smislu analize mogućih efekata substitucije, „mrtvog tereta“ ili primjenu PSM metode neophodni su dodatni podaci i bolji pristup i informatička povezanost s drugim bazama podataka. Uvažavajući dobijene podatke i sugestije na osnovu datih preporuka moguće je izvršiti redizajniranje Programa ili pojedinih mjera u narednom periodu što bi trebalo dodatno poboljšati efikasnost i proces upravljanja Programom.

3. Osnovni elementi Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021

3.1 Cilj Programa

Cilj Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 je bio zapošljavanje najmanje 7.000 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, radi njihovog zapošljavanja, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti, te stvaranja uvjeta za jačanje konkurentnosti mladih osoba bez radnog iskustva kroz osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva. Za realizaciju Programa (svih mjera) planirana su sredstva u iznosu od 23.000.000 KM.

3.2 Ciljne grupe

Programom se kroz različite mjere obuhvataju sljedeće kategorije nezaposlenih osoba:

- mladi,
- žene,
- osobe dobi do 35 godina sa radnim iskustvom/stažom,
- osobe preko 40 godina,
- dugotrajno nezaposlene osobe, 12 mjeseci i više,
- osobe nižih kvalifikacija i bez kvalifikacija,
- demobilisani branioци.

3.3 Korisnici

- **Poslodavci**

Korisnici Programa su poslodavci registrirani u Federaciji BiH koji redovno izmiruju obaveze po osnovu poreza i doprinosa, te oni koji imaju potpisan sporazum sa Poreznom upravom Federacije BiH o izmirenju duga po osnovu doprinosa, kao i oni na koje se odnosi Zakon o finansijskoj konsolidaciji.

U Programu ne mogu učestvovati:

- poslodavci koji su koristili kreditna ili bespovratna sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe a nisu ispoštovali obaveze u skladu sa ugovorima, odnosno nisu zaposlili predviđen broj radnika i ne vraćaju redovno dobivena sredstva,
- poslodavci koji ne izmiruju redovno obaveze po osnovu poreza i doprinosa, ili koji nemaju potpisan sporazum sa Poreznom upravom Federacije BiH o izmirenju duga po osnovu doprinosa,
- poslodavci evidentirani u Registru novčanih kazni zbog duga neplaćenih novčanih kazni i troškova postupka, jer nisu zaključili ugovor o radu.

Poslodavcu se ne sufinansira zapošljavanje osoba koje je već zapošljavao, ne koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe, a kojima je prestao radni odnos kod tog poslodavca u posljednjih 12 mjeseci prije dana objave Javnog poziva (izuzev mjere: „Javni radovi i pomoć potrebnima 2021“).

- **Kantonalne službe za zapošljavanje**

Korisnici Programa po mjeri „Služba u saradnji s poslodavcima 2020“ su kantonalne službe za zapošljavanje, koje sa poslodavcima i/ili drugim pravnim subjektima saraduju radi zapošljavanja i obuke nezaposlenih osoba na kantonalnom, odnosno općinskom nivou.

- **Nezaposlene osobe**

Korisnici Programa su nezaposlene osobe definirane ciljnim grupama i prijavljene na evidenciju službi za zapošljavanje u Federaciji BiH.

3.4 Poticajne mjere i ciljevi

Programom su predviđene sljedeće mjere:

- ***Tvoja prilika 2021***

Ova mjera sadrži dvije podmjere:

- *Prvo radno iskustvo za mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina.* Cilj ove podmjere je da se što većem broju mladih osoba omogući osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva u zvanju za koje su se školovale, kroz zasnivanje radnog odnosa, te na taj način poboljša njihova konkurentnost i integracija na tržištu rada (390KM /420 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci za osobe III i IV stepena obrazovanja i 450 KM /480 KM mjesečno u trajanju od 12 mjeseci za osobe VI i VII stepena obrazovanja).
- *Sufinansiranje zapošljavanja osoba sa radnim iskustvom/stažom, dobi do 35 godina.* Cilj ove podmjere je da se što većem broju osoba iz ciljne grupe omogući efikasnija integracija na tržištu rada (390KM /420 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci za osobe III i IV stepena obrazovanja i 450 KM /480 KM mjesečno u trajanju od 12 mjeseci za osobe VI i VII stepena obrazovanja).

- ***Zapošljavanje žena 2021***

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim ženama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost., te doprinese povećanju stope zaposlenosti žena (450 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci za osobe bez obzira na stručnu spremu, odnosno 12 mjeseci za osobe VI i VII stepena obrazovanja).

- ***Prilika za sve 2021***

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost uz mogućnost pružanja podrške poslodavcu u obliku produženog sufinanciranja zapošljavanja, te doprinese povećanju opće stope zaposlenosti (390 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci odnosno 390 KM u trajanju od prvih šest mjeseci i iznos od 195 KM za protekli mjesec u trajanju od narednih šest mjeseci).

- ***Doprinos 500 - 2021***

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost uz podršku poslodavcima za osiguravanje više plaće nezaposlenoj osobi/radniku, a koja podrazumijeva podršku poslodavcu iz privatnog sektora i u javnom zdravstvenom sektoru koji pruža usluge zdravstvene zaštite, a koji zbog pandemije korona virusa ima manjak kadrova, kroz refundiranje iznosa uplaćenih obaveznih doprinosa u visini od 500 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci.

- ***Zapošljavanje demobiliziranih branilaca/branitelja 2021***

Cilj ove mjere je da se osobama iz ciljne grupe olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost uz mogućnost pružanja podrške poslodavcu u obliku produženog sufinanciranja zapošljavanja, te doprinese povećanju stope

zaposlenosti ove kategorije nezaposlenih osoba (450 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci odnosno 450 KM u trajanju od prvih šest mjeseci i iznos od 225 KM za protekli mjesec u trajanju od narednih šest mjeseci, te 500 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci odnosno 500 KM u trajanju od prvih šest mjeseci i iznos od 250 KM za protekli mjesec u trajanju od narednih šest mjeseci za maloljetne dobrovoljce).

- **Periodično/sezonsko zapošljavanje 2021**

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost, te da se poslodavcima osigura radna snaga u skladu sa njihovim potrebama (390 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci).

- **Nova prilika 2021**

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama (starijim od 40 godina, dugotrajno nezaposlenim i NKV) koje su u lošoj situaciji na tržištu rada olakša integracija i prekine dugotrajna nezaposlenost, te da se poslodavcima osigura radna snaga u skladu sa njihovim potrebama (480 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci, odnosno 480 KM u trajanju od prvih šest mjeseci i iznos od 240 KM za protekli mjesec u trajanju od narednih šest mjeseci).

- **Javni radovi i pomoć potrebnim 2021**

Cilj ove mjere je ublažavanje socijalnih posljedica nezaposlenosti, te integracija nezaposlenih osoba na tržištu rada, kroz vremenski ograničeni radni angažman u oblasti zaštite i očuvanja okoliša, sanacije divljih deponija, uređenja cesta, otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda, zaštite kulturnih spomenika, obrazovnih programa i u oblasti socijalne zaštite (400 KM mjesečno u trajanju od četiri mjeseca) i u drugim pravnim subjektima koji pružaju usluge socijalne zaštite i kućne njege, pomoći u kući i sl., osobama u potrebi, čijim angažmanom se doprinosi društveno korisnom radu i pružanju usluga osobama u potrebi (400 KM mjesečno za osobe sa SSS i 500 KM mjesečno za osobe sa VSS u trajanju od 12 mjeseci).

- **Tražim poslodavca 2021**

Cilj ove mjere, koja je fokusirana na nezaposlene osobe, da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost, te da se pojača njihova motivacija i aktivnost u traženju posla, uz pomoć *Obrasca za traženje poslodavca TP*, čije je trajanje ograničeno do 60 dana od dana preuzimanja sa portala: www.fzzz.ba (450 KM mjesečno u trajanju od šest ili 12 mjeseci).

- **Služba u saradnji s poslodavcima 2021**

Cilj ove mjere je podrška razvoju saradnje Službe sa poslodavcima, kroz sufinansiranje zapošljavanja, obuke za povećanje kompetencija i sticanje dodatnih znanja i vještina, obrazovanja odraslih, cjeloživotnog učenja nezaposlenih osoba i dr (450 KM mjesečno u trajanju od šest ili 12 mjeseci za sufinansiranje zapošljavanja i 200 KM u trajanju do četiri mjeseca za sufinansiranje obuke).

3.5 Uvećanje osnovnog iznosa sufinansiranja zapošljavanja

Programom je predviđeno sufinansiranje dijela troškova obaveznih doprinosa i/ili dijela neto plaće, u zavisnosti od pojedinačne mjere. **Osnovni iznos sufinansiranja u svim mjerama se bez kumulativnog zbrajanja povećava za 10% za sljedeće kategorije nezaposlenih osoba:** osobe sa izrađenim individualnim planom zapošljavanja (IPZ), osobe sa invaliditetom, kao i radno sposobne osobe sa lakom

i umjerenom retardacijom; članovi šehidskih porodica ili porodica poginulih branitelja; nezaposleni demobilisani branitelji; djeca nezaposlenih demobilisanih branitelja; djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više; članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen; Romi; samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihove djece; roditelji djeteta sa posebnim potrebama i roditelji teško bolesne djece; žrtve nasilja: civilne žrtve rata, žrtve nasilja u porodici i dr.; liječeni ovisnici; bivši štíćenici doma za nezbrinutu djecu.

3.6 Javni poziv

Javni poziv je objavljen 15.03.2021., 16.03.2021. i 17.03.2021. godine putem web portala www.fzzz.ba izuzev za mjeru Služba u suradnji sa poslodavcima 2021 koja se realizira podnošenjem zahtjeva za sufinansiranjem/Obrasca SP službi za zapošljavanje.

Javni poziv je bio otvoren tri (3) radna dana, uz formiranje liste čekanja za aplikacije koje prijelaz vrijednost planiranih sredstava. Tekst Programa je objavljen na web portalu osam dana prije objave javnog poziva radi upoznavanja javnosti s odredbama Programa.

3.7 Informisanje javnosti

Za potrebe što bolje informisanosti javnosti, obavijest o javnom pozivu je, osim putem web portala www.fzzz.ba, objavljena u dnevnim novinama Dnevni avaz i Večernji list, te putem novinskih agencija FENA i ONASA, kao i putem web portala Vlade Federacije BiH. Također, objavljena je i adekvatna brošura/letak, u tiražu od 10.000 primjeraka, koja je distribuirana prema korisnicima usluga putem kantonalnih službi tj. općinskih biroa za zapošljavanje.

Putem web portala i službenih profila na socijalnim mrežama (Facebook i Instagram) Federalnog zavoda za zapošljavanje generalno je pravovremeno informisana javnost o ovim aktivnostima. Općenito je održan visok nivo saradnje sa medijima. Federalni zavod je medijima redovno dostavljao podatke, informacije, kao i saopštenja o svojim aktivnostima i kretanjima na tržištu rada, koja su preuzimana i objavljivana u štampanim medijima, informativnim emisijama elektronskih medija i na internet portalima.

Web portal Federalnog zavoda (www.fzzz.ba) je u 2021. godini zabilježio 125.180 korisnika sa ukupno 430.618 sesija i ukupno 2.338.827 pregleda stranice, čime je povećan nivo posjećenosti internet stranice u odnosu na prethodnu godinu. Na web portal Federalnog zavoda u predmetnoj godini postavljeno je 39 objava. Facebook profil Federalnog zavoda je krajem 2021. godine bilježio preko 25.000 „pratitelja“, također je korišten kao medij za objavljivanje vijesti, korisnih informacijao programima zapošljavanja, a određen broj vijesti objavljen je i na Instagram profilu Federalnog zavoda. Zabilježena su 22 priloga na televizijskim i radio stanicama u Bosni i Hercegovini, uglavnom u informativnim emisijama, u okviru kojih su predstavnici Federalnog zavoda davali izjave u vezi sa aktivnostima Federalnog zavoda. Na osnovu pregleda arhiviranih članaka objavljenih u štampanim medijima i na Internet portalima može se konstatirati da je u 2021. godini u istaknutim medijima u Bosni i Hercegovini objavljeno 18 članaka u kojima se spominju aktivnosti Federalnog zavoda, zastupljeniji su bili programi sufinansiranja zapošljavanja. Broj objavljenih članaka i emitiranih priloga vjerovatno je veći jer spomenute brojke podrazumijevaju samo one medijske sadržaje koje su zabilježene kroz određenu vrstu press clippinga.

4. Analiza socio-ekonomskog konteksta

Pojava virusa SARS CoV 2 i proglašenje pandemije COVID-19 uzrokovala je čitav niz negativnih posljedica sa zdravstvenog ali i socio-ekonomskog aspekta. U cilju sprečavanja širenja virusa i ozbiljnih zdravstvenih posljedica po stanovništvo, Vlada Federacije BiH je 18.03.2020. godine donijela Odluku o proglašenju stanja nesreće uzrokovano pojavom korona virusa (COVID-19) na području Federacije BiH (V broj: 408/2020), a Federalni štab Civilne zaštite i Federalno ministarstvo zdravstva usvojili su niz naredbi i mjera među kojima je, između ostalog, bila i mjera ograničenog kretanje ljudi kao i obustava rada za određene poslovne djelatnosti koja je trajala do 30.06.2020. godine.

Naročito je zabilježen negativan uticaj na djelatnost ugostiteljstva i hotelijerstva, te prerađivačku industriju i transport, ali lančano nakon toga i na ostale djelatnosti. Ovaj period ostao je u znaku otpuštanja radnika ali i snažne borbe u očuvanju radnih mjesta korištenjem svih raspoloživih resursa i mjera. Različitim intervencijama i mjerama kroz zakone i druge propise, od federalnog do općinskog nivoa (subvencioniranje doprinosa, subvencioniranje plaće, uspostava Garancijskog fonda, moratorij na kredite, obustava obračuna i plaćanja zatezne kamate na javne prihode, ukidanje obaveze plaćanja akontacije poreza na dobit i akontacije poreza na dohodak, obustava postupaka prinudne naplate, subvencije za poslodavce iz oblasti turizma, obustava naplate naknade za iznajmljivanje prostora, ukidanje određenih taksi i td.) sistemski su ublažavane posljedice u privredi.

Nakon izuzetno otežane situacije u privredi u 2020. godini prilike u privredi se postepeno stabiliziraju u 2021. godini, što se odražava i na tržište rada tj. zaustavljen je trend pada broja zaposlenih i rasta broja nezaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine iz 2020. godine.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2021. godini prosječno je bilo zaposleno 525.397 radnika, što je u odnosu na prosjek 2020. godine (520.162) više za 5.235 radnika ili 1%.

Djelatnosti s najvećim indeksom rasta broja zaposlenih u 2021. godini u odnosu 2020. godinu su: Informacije i komunikacije (9,4%), Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (5,9%) i Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (4%). Posmatrano u apsolutnim brojevima u djelatnosti Prerađivačka industrija broj zaposlenih u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu je povećan za 1.812, što ukazuje na oporavak ove djelatnosti. Također, primjetan je kontinuiran i znakovit rast broja zaposlenih u djelatnosti Informacije i komunikacije za 1.530.

Smanjenje indeksa broja zaposlenih u 2021. u odnosu na 2020. godinu u najvećem omjeru zabilježeno je u sljedećim djelatnostima: Poslovanje nekretninama (-7,1%), Vađenje ruda i kamena (-3,4%), te Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom (-1,1%). Posmatrano u apsolutnim brojevima u djelatnosti Vađenje ruda i kamena broj zaposlenih u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu je smanjen za 427 i Poslovanje nekretninama za 219.

Zabilježen je i rast prosječne neto plaće u 2021. godini u Federaciji BiH (996 KM) u odnosu na 2020. godinu za 4,2%, a prosječna bruto plaća je iznosila 1.543 KM i veća je za 4,8%. U nominalnim iznosima najveća prosječna neto plaća u 2021. godini je zabilježena u sljedećim djelatnostima: Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom (1.718 KM), Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.710 KM) i djelatnosti Informacije i komunikacije (1.479 KM). Najveće procentualno povećanje prosječne neto plaće je zabilježeno u sljedećim

djelatnostima: Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (8,5%), Prerađivačka industrija (7,1%), i Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (6,7%). Smanjenje prosječne neto plaće je zabilježeno jedino u djelatnosti Umjetnost, zabava i rekreacija (-0,8%).

Prosječan broj nezaposlenih u 2021. godini bio je 311.679 i u odnosu na prosjek 2020. godine (321.581) manji je za 9.902, odnosno 3,1%. Stopa registrirane nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2021. godini iznosila je 37,2% i manja je za 1% u odnosu na 2020. godinu, a stopa anketne nezaposlenosti je iznosila 18,9% i veća je za 1,4% u odnosu na 2020. godinu.

Tabela 1: Osnovne karakteristike stanovništva prema aktivnosti u FBiH

Ukupno	Ø 217	Ø 2018	Ø 2019	Ø 2020	Ø 2021
Stopa aktivnosti 15-89	40,2	39,5	39,1	45,5	46,6
Stopa zaposlenosti 15-89	32,2	31,9	31,9	37,5	37,8
Stopa nezaposlenosti 15-74	20,0	19,2	18,4	17,5	18,9

Posmatrajući po spolu, stopa zaposlenosti kod žena je imala rast od 2,1%, a stopa nezaposlenosti je u navedenom periodu porasla za čak 4%, što ukazuje na težu poziciju žena na tržištu rada i potrebu većeg intervenisanja u smislu pružanja podrške zapošljavanju žena.

Tabela 2: Osnovne karakteristike žena prema aktivnostima u Federaciji BiH u periodu 2017-2021

Žene	Ø 2017	Ø 2018	Ø 2019	Ø 2020	Ø 2021
Stopa aktivnosti 15-89	29,3	28,7	29,3	32,8	33,9
Stopa zaposlenosti 15-89	23,1	22,5	23,0	25,5	25,2
Stopa nezaposlenosti 15-74	21,5	21,5	21,7	22,3	25,5

Posmatrajući kategoriju mladih u dobi od 15 do 24 godine, u skladu s propozicijama Ankete o radnoj snazi, u navedenom periodu stopa zaposlenosti za ovu kategoriju stanovništva je porasla za 1,1%, a stopa nezaposlenosti je smanjena za 4,2%.

Tabela 3: Osnovne karakteristike mladih prema aktivnostima u Federaciji BiH u periodu 2017-2021

Mladi	Ø 2017	Ø 2018	Ø 2019	Ø 2020	Ø 2021
Stopa aktivnosti 15-24	32,3	31,4	35	33,3	31,8
Stopa zaposlenosti 15-24	17,7	18,5	21,3	19,9	18,8
Stopa nezaposlenosti 15-24	45,2	41	39	40,3	41

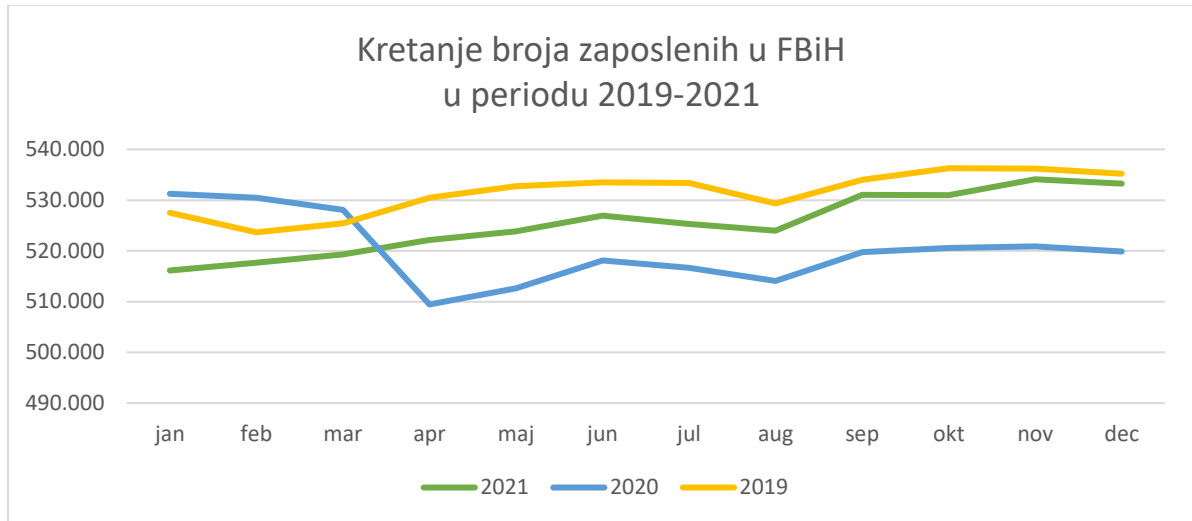
U posmatranju svih aspekta i faktora koji utiču na kretanja na tržištu rada obavezno je potrebno uzeti u obzir migracije bh. radne snage ka državama Evropske unije.

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, u 2021. godini u Federaciji BiH na evidenciju službi za zapošljavanje izvršene su 133.374 prijave, što je za 9.670 manje u odnosu na 2020. godinu.

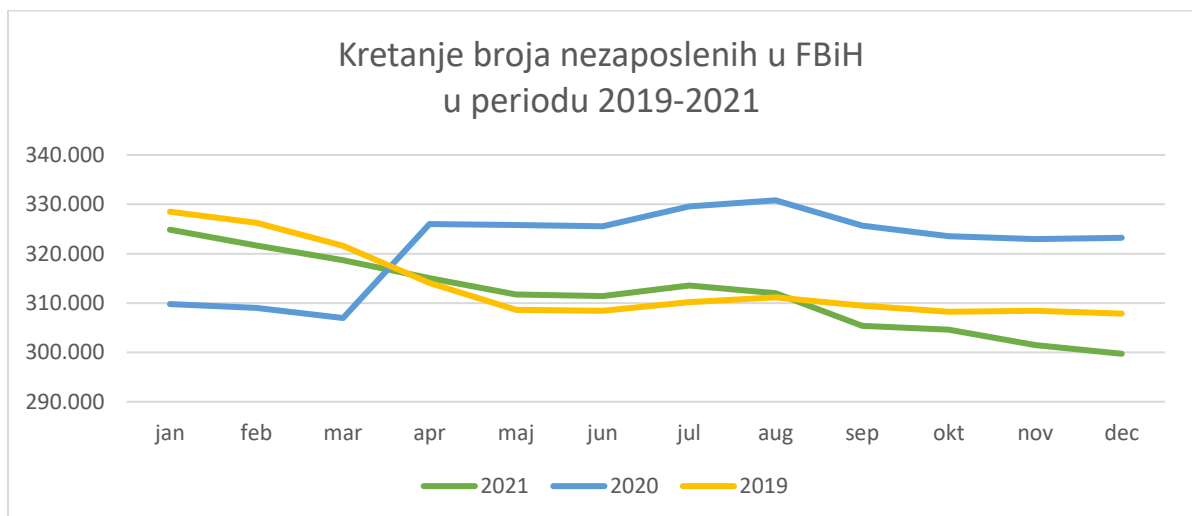
U istom periodu po raznim osnovama, sa evidencija službi za zapošljavanje u Federaciji BiH izvršena je 156.901 odjava tj. brisanja iz evidencije, što je za 30.142

više u odnosu na 2020. godinu. Također, u 2021. godini evidentirano je ukupno 89.115 brisanja iz evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja što je više za 1.122 u odnosu na 2020. godinu, dok su istovremeno registrovane 75.933 prijave na evidenciju po prestanku radnog odnosa što je za 18.277 manje u odnosu na 2020. godinu.

Grafikon 1: Kretanje broja zaposlenih osoba u Federaciji BiH u periodu 2019- 2021

Grafikon 2: Kretanje broja nezaposlenih osoba u Federaciji BiH u periodu 2019- 2021

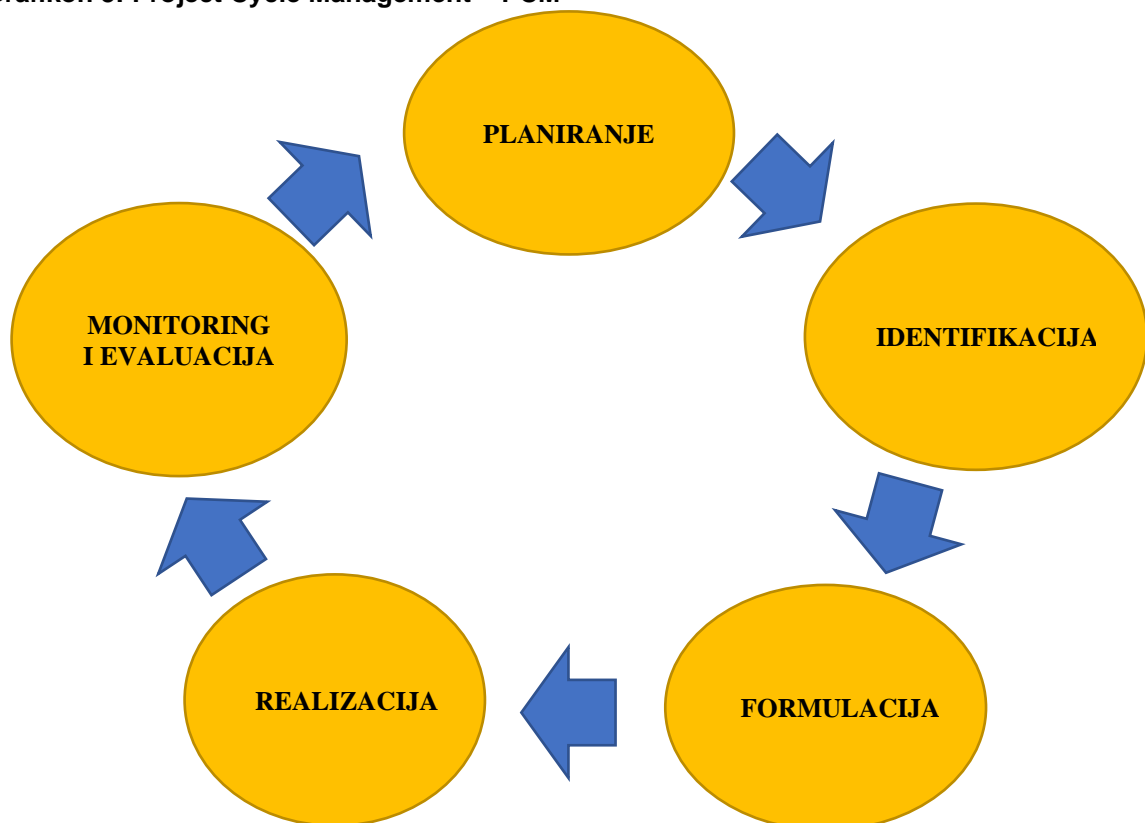
5. Analiza metodologije izrade i realizacije Programa

U okviru analize metodologije izrade i realizacije Programa može se konstatovati da su primjenjivani elementi metodologije **Project Cycle Management – PCM**.

U fazi programiranja tj. planiranja, u skladu sa zakonom i strateškim dokumentima višeg reda (Strategija razvoja Federacije BiH 2021-2027) izrađeni su strateški programsko-planski dokumenti rada Zavoda u okviru kojih su utvrđeni strateški i operativni ciljevi, a koji su izrađeni na osnovu analize stanja uz primjenu SWOT-PESTLE analize i analiziranje pravnog i strateškog okvira (Trogorodišnji plan rada Zavoda za period 2021-2023, Godišnji plan rada Zavoda za 2021. godinu i Program rada Zavoda za 2021. godinu, kao i Finansijski plan Zavoda za 2021.godinu s procjenom za 2022. i 2023. godinu). Formulirani su ključni strateški i operativni ciljevi, ciljne grupe i ostali elementi bitni za realizaciju Programa. Navedene dokumente, u okviru svojih nadležnosti, usvojio je Upravni odbor Zavoda i Vlada Federacije BiH. Programom su utvrđeni: cilj, ciljne grupe, mjere, raspodjela sredstava po mjerama i službama, način sufinansiranja, način prijave i provjere prijave, proces zaključivanja ugovora, proces pravdanja i isplate sredstava, kontrola izvršenja ugovorenih obaveza, te indikatori za praćenje realizacije i ocjenu efekata mjera.

Project Cycle Management – PCM – metodologija za izradu programa/projekta i njegovu realizaciju treba da sadrži sljedeće elemente i faze:

Grafikon 3: Project Cycle Management – PCM

U nastavku slijedi kratko objašnjenje svake pojedinačne faze ove metodologije:

- **Planiranje - programiranje**

Tokom prve faze projektnog ciklusa analizira se postojeća situacija (uz primjenu SWOT/PESTLE analize) u cilju uočavanja problema, utvrđivanja potreba, prilika i mogućnosti djelovanja. U odnosu na rezultate ovih analiza i prikupljenih podataka

definišu se osnovni, strateški ciljevi, odnosno smjernice za dalji razvoj, te se planiraju potrebna finansijska sredstva. Osnovne smjernice uglavnom su utvrđene strateškim dokumentima i zakonskim propisima koji daju opšti okvir za potencijalne projekte/programme.

- Identifikacija

U drugoj fazi ciklusa se konkretiziraju elementi iz prve faze, prepoznaju potencijalne aktivnosti i razmatra njihova izvodljivost. Prilikom konkretnijeg definisanja vodi se računa o relevantnosti u odnosu na probleme i potrebe ciljne grupe koja je u fokusu.

- Formulacija

U ovoj fazi detaljno se definiše program/projekat i treba da se izradi njegova matrica logičkog okvira, kao i da se definišu aktivnosti, plan njihove realizacije, rezultati i ciljevi koji se žele postići (koji trebaju biti SMART) tj. indikatori uspješnosti i potencijalni rizici u realizaciji. Zatim se utvrđuju ciljne grupe, način realizacije, dokumentacija, resursi, finansijska sredstva, indikatori za monitoring i evaluacija. U ovoj fazi obavljene su konsultacije sa službama za zapošljavanje kao sudionicima u realizaciji Programa.

- Realizacija

Realizacija programa/projekta počinje objavom javnog poziva, a nakon što je usvojen od Upravnog odbora Federalnog zavoda za zapošljavanje i nakon što je prethodno usvojen Finansijski plan od Parlamenta Federacije BiH, kao i Program rada od Vlade Federacije BiH. Tokom ove faze implementiraju se aktivnosti u skladu sa uslovima koji su utvrđeni programom u cilju ostvarenja postavljenih ciljeva. Tokom ove faze provodi se i **monitoring** tj. periodično praćenje realizacije i napretka programa/projekata po utvrđenim parametrima u odnosu na očekivani ishod.

- Monitoring i evaluacija

Posljednja faza predviđena je za analiziranje realizacije, te analiziranje učinka kao i utvrđivanje da li su ostvareni postavljeni ciljevi. U ovoj fazi sagledava se šta je urađeno dobro, a šta je moglo i na koji način biti urađeno bolje. Informacije koje se dobiju tokom ove faze koristi se za novo planiranje/ programiranje.

Da bi ova metodologija dala bolje rezultate korisno je:

- koristiti pristup logičkog okvira u svim fazama kako bi se problemi što bolje analizirali i kako bi se pronalazila optimalna rješenja, kao i metodu STAR (utvrđivanje **s**ituacije, **t**ask - zadatka, **a**ktivnost, **r**euzultata);
- aktivno i kontinuirano uključivati i konsultovati zainteresovane strane tokom pripreme aktivnosti, ali i tokom svih ostalih faza;
- precizno formulisati svrhu projekta i ciljeve;
- pravovremeno pripremiti sve dokumente i alate potrebne za realizaciju.

Tabela 4: Predložena matrica logičkog okvira

MATRICA LOGIČKOG OKVIRA	LOGIKA INTERVENCIJE	INDIKATORI	IZVORI I SREDSTVA VERIFIKACIJE INDIKATORA	RIZICI I PRETPOSTAVKE
OPŠTI CILJ				
SPECIFIČNI CILJ				
REZULTATI				
AKTIVNOSTI				

6. Analiza postavljenih ciljeva

Analizom postavljenih ciljeva utvrđeno je da je broj osoba koji je planiran da će se zaposliti kvantificiran samo na nivou cijelog Programa, bez utvrđivanja kvantificiranih pojedinačnih ciljeva po mjerama, iako su za pojedine mjere utvrđena finansijska sredstva.

Cilj Programa i pojedinačnih mjera

Program se realizira s ciljem zapošljavanja najmanje 7.000 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, radi njihovog zapošljavanja, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti, te stvaranja uvjeta za jačanje konkurentnosti mladih osoba bez radnog iskustva kroz osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva.

Prilikom utvrđivanja/procjene broja osoba koji se planirao obuhvatiti ovim programom očigledno je nerealno postavljen (7.000 osoba), jer se očekivalo sufinansiranje zapošljavanja manjim prosječnim iznosom subvencije (3.285 KM), a nakon zaključenja svih ugovora ispostavilo se da je prosječan iznos subvencije 4.051 KM, što je u konačnici uticalo na procent izvršenja zadatog cilja – zaposleno 5.704 od planiranih 7.000 osoba. Postignuti rezultat od 5.704 zaposlenih je sasvim realan i adekvatan.

Korisno bi bilo kvantificirati planirani broj osoba koje će se zaposliti na nivou mjera koje imaju izdvojena finansijska sredstva za realizaciju.

Ciljevi po mjerama

Ciljevi po mjerama su definisani na način da u kvalitativnom smislu određuju ciljani status osoba obuhvaćenih pojedinim mjerama: **osposobljeni za rad u struci, spriječena dugotrajna nezaposlenost, poboljšana konkurentnost, efikasno integrisani na tržište rada, dobijanje veće plaće, ublažene socijalne posljedice nezaposlenosti i dr.** Također, u pojedinim mjerama utvrđeni su ciljevi: **doprinijeti povećanju stope zaposlenosti žena i doprinijeti povećanju opće stope zaposlenosti, što se može iskazati kroz kvantitativne podatke, ali koji spadaju u red strateških ciljeva. Za navedene ciljeve postoje načini verifikacije tj. način mjerenja ciljeva.**

U vezi s navednim korisno je kod utvrđivanja ciljeva voditi se SMART principima.

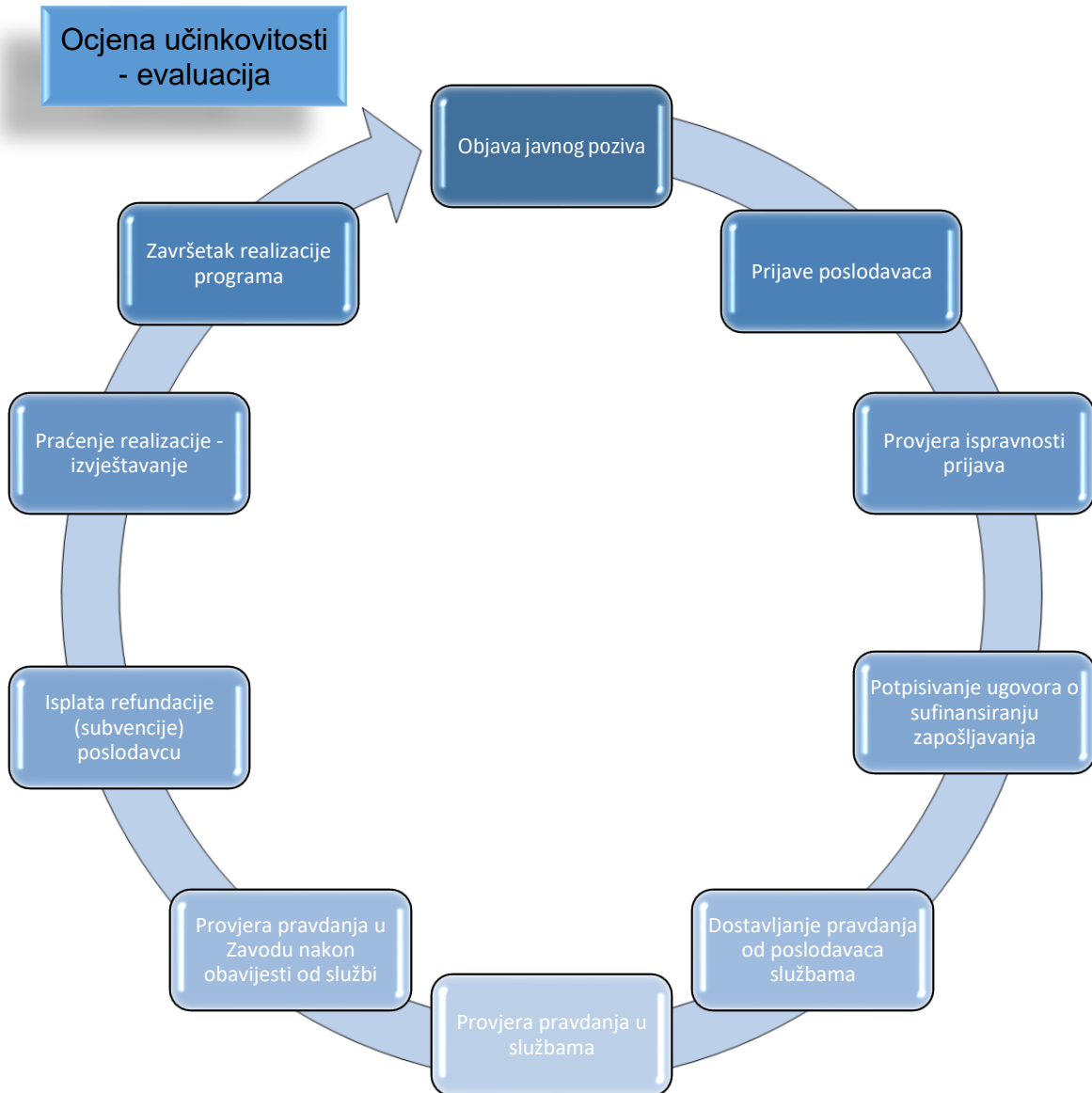
Tabela 3: SMART ciljevi

(S)pecific - (S)imple Specifični - Jednostavni	<ul style="list-style-type: none"> Jasno i jednostavno su definisani. Odgovaraju na pitanja: Šta se želi postići? Koji je očekivani ishod djelovanja?
(M)easurable Mjerljivi	<ul style="list-style-type: none"> Mjerljivi su i odgovaraju na pitanje: Kako znamo da je ishod ostvaren i cilj postignut?
(A)chievable Dostižni	<ul style="list-style-type: none"> Sagledavaju mogućnost njihovog dostizanja uzimajući u obzir raspoložive resurse.
(R)elevent - (R)ealistic Relevantni - Realni	<ul style="list-style-type: none"> Značajni su, realni i relevantni za oblast i stanje i orijentisani na rezultat. Povezani su s poslovnim procesima i ciljevima institucije.
(T)ime-bound Vremenski ograničeni	<ul style="list-style-type: none"> Utvrđeni su rokovi za praćenje ostvarenja ciljeva i ključnih rezultata.

7. Analiza ciklusa programskih aktivnosti – faza realizacije Programa

Na grafičkom prikazu dat je pregled pojedinačnih faza realizacije Programa tj. ciklusa programskih aktivnosti prikazanih u 10 koraka, od objave javnog poziva do završetka Programa.

Grafikon 4: Ciklus programskih aktivnosti

Djelimično otežan proces u predstavljenom ciklusu je evidentiran u fazi provođenja radnji u vezi sa potpisivanjem ugovora, kao i brzine provjere dokumentacije dostavljene od poslodavaca tj. pravdanja u fazi isplate sredstava poslodavcima.

8. Operativni aspekti i stavovi aktera u realizaciji Programa

U svrhu potpunijeg izvještavanja o realizaciji Programa sačinjen je kratki upitnik za rukovodioce Sektora za aktivne politike zapošljavanja i Jedinice za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama iz Federalnog zavoda za zapošljavanje, na osnovu kojeg su se trebali prikupiti podaci vezani za operativni aspekt realizacije Programa, ključne probleme, rizike i stavove ovih aktera o istom.

Tabela 5: Stavovi Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja

Sektor za APZ	Odgovori
Dobri elementi realizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređeni određeni alati za realizaciju programa (JIS) • Budžetima programa osigurana značajna sredstva za realizaciju istih u 2021. godini • Unapređena opća saradnja sa službama za zapošljavanje • Unapređena kontrola u FZZZ (monitoring, kontrola u službama i dr.) • Aktivirana lista na čekanju u više navrata, u cilju kvalitetnijeg upravljanja raspoloživim sredstvima, te provođenje realokacija u cilju zadovoljavanja iskazanog interesa poslodavaca, radi što većeg ugovaranja / izvršenja
Ključni problemi i rizici u realizaciji (kašnjenje u realizaciji, tehnički problemi, nedovoljno prijava ili sl.)	<ul style="list-style-type: none"> • Kašnjenje u ugovaranju i refundaciji sredstava zbog tehničkih razloga – učestali problemi u razmjeni podataka između trezora i JIS-a zbog problema u radu interface-a • Izvještavanje iz JIS-a nije bilo pouzdano • Problemi sa ljudskim resursima u Sektoru za APZ i Jedinici za EU zbog odsustva zaposlenih (bolovanje i dr.) • Kašnjenje službi u obavještavanju aplikanta o stečenim uvjetima za realizaciju ugovora, te informiranju FZZZ o stečenim uvjetima za refundaciju
Prijedlog za prevazilaženje problema – prijedlog za poboljšanje realizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Otklanjanje problema tehničke prirode, • Unapređenje alata, te jačanje kontrola u realizaciji ugovora

Tabela 6: Stavovi Jedinice za upravljanje projektima financiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama

Jedinica za upravljanje projektima	Odgovori
Dobri elementi realizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Svaka služba, prema svojim potrebama, utvrđuje dinamiku realizacije • Sam način otpočinjanja realizacije je jednostavniji jer se ne vrši elektronski nego podnošenjem projavnog obrasca direktno u nadležnu službu • Realizacija kreće odmah, po dostavljanju prijavnog obrasca, te nema listi čekanja • Veliko interesovanje poslodavaca za ovu mjeru
Ključni problemi i rizici u realizaciji (kašnjenje u realizaciji, tehnički problemi, nedovoljno prijava ili sl.)	<ul style="list-style-type: none"> • Kašnjenja sa pravdanjima (u velikom broju slučajeva, službe su imale problema sa manjkom radnika koji su pratili realizaciju mjere, te su se stvarali zastoji u isplati subvencije. Također, i poslodavci su kasnili sa dostavom opravdanih rata, pa su nerijetko odjednom dostavljali pravdanja za dvije i više rata i nakon urgencija. • Tehnički problemi (neusaglašenost podataka u JIS-u sa podacima drugih pomoćnih evidencija stručnih saradnika, nedovoljno pouzdani izvještajni podaci) • Preregistracija, te izmjena JIB-a (poslodavci nisu shvatali da se preregistracijom i dodjelom novog ID broja postaju novi pravni subjekti koji ne mogu nastaviti sufinansiranje odobreno po prethodno dodijeljenom JIB-u
Prijedlog za prevazilaženje problema – prijedlog za poboljšanje realizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirano praćenje rokova za dostavu dokumentacije, slanje urgencija i opomena za raskid ugovora

9. Pregled realizacije i rezultati Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021– osnovni podaci

U okviru monitoring procesa urađen je Izvještaj o monitoringu Programa u sklopu kojeg su prezentirani osnovni podaci o realizaciji ovog programa sa stanjem **na dan 31.12.2021.** godine i to kako slijedi:

Za realizaciju mjera **Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina, Tvoja prilika 2021 – osobe dobi do 35 godina, Prilika za sve 2021, Doprinos 500 - 2021, Periodično zapošljavanje 2021, Nova prilika 2021, Javni radovi i Pomoć potrebnim 2021:**

- ugovorena su sredstva u iznosu od 9.331.616 KM
- potpisana su 1.292 ugovora s poslodavcima
- zaposleno je 2.807 osoba, i to 56% muškaraca i 44% žena.

Za realizaciju mjere **Zapošljavanje žena 2021:**

- ugovorena su sredstva u iznosu od 1.806.927 KM
- zaključena su 322 ugovora s poslodavcima
- zaposleno je 517 osoba (100% žena).

Za realizaciju mjere **Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021:**

- ugovorena su sredstva u iznosu od 89.909 KM
- zaključen je 21 ugovor s poslodavcima
- zaposlene su 24 osobe (100% muškaraca).

Za realizaciju mjere **Tražim poslodavca 2021:**

- ugovorena su sredstva u iznosu od 4.275.551 KM
- zaključeno je 739 ugovora s poslodavcima
- zaposlene su 854 osobe, i to 42% muškaraca, a 58% žena.

Za realizaciju mjere **Služba u saradnji s poslodavcima 2021:**

- ugovorena su sredstva u iznosu od 7.605.080 KM
- zaključena su 853 ugovora za zapošljavanje 1.482 osoba i jedan ugovor za obuku 20 osobe, i to 50% muškaraca, i 50% žena.

Ukupno po svim mjerama:

- za realizaciju Programa (svih mjera) planirana su sredstva u iznosu od **23.000.000 KM**
- ugovorena su sredstva u iznosu od **23.109.083 KM** ili **100,4%** od planiranog
- obuhvaćene su **5.704 osobe** ili **81%** od planiranih **7.000**, i to: **2.721 muškarac (48%)** i **2.983 žena (52%)**.

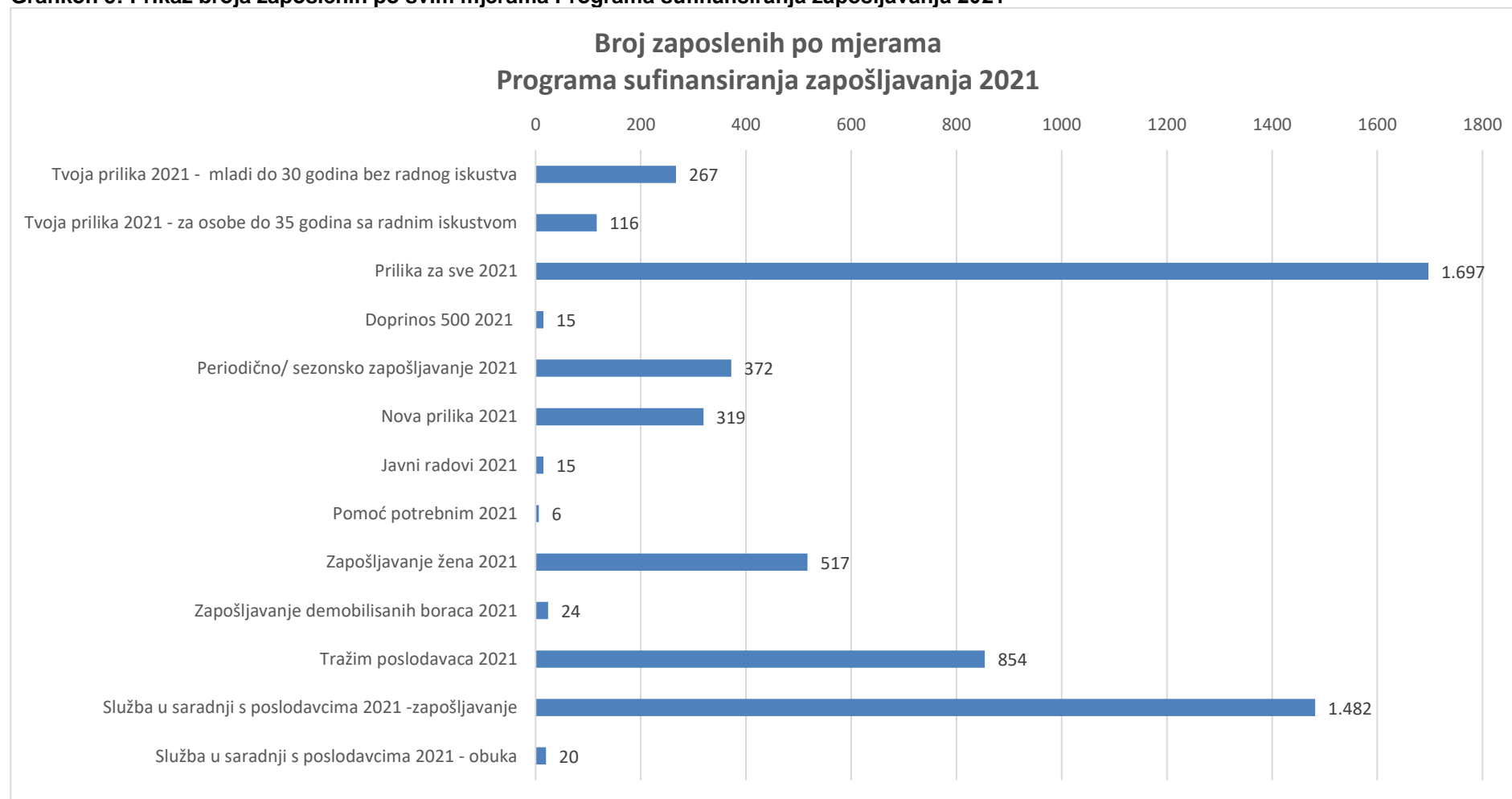
I pored brojnih problema u vezi sa pandemijom COVID-19, monitoring i evaluacija Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 pokazuju da su Federalni zavod i kantonalne službe za zapošljavanje, putem ovog programa, uspješno zaposlili čak 5.704 osobe od kojih je značajan broj mladih, žena i teže zapošljivih, te da je ugovoreno 23,1 milion KM. Također, tokom realizacije izvršena je preraspodjela sredstava po mjerama i službama, a to je posebno izraženo kroz usmjeravanje većeg iznosa sredstava u realizaciju mjere Tražim poslodavca i Služba u saradnji s poslodavcima, radi bržeg i efikasnijeg ugovaranja što većeg iznosa sredstava i bržeg zapošljavanja osoba, ali što je u konačnici rezultiralo većom prosječnom subvencijom po osobi i nešto manjim brojem obuhvaćenih osoba sa raspoloživim sredstvima.

9.1 Pregled osnovnih pokazatelja realizacije pojedinih mjera iz Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021

Tabela 7: Pregled realizacije pojedinačnih mjera po ugovorenim i isplaćenim sredstvima i broju zaposlenih osoba (spol, prosječna dob i prosječan period nezaposlenosti)

Naziv mjere	Ugovoreno sredstava u KM	Broj planiranih osoba	Broj osoba po mjerama	M	Ž	% obuhvaćenih od planiranog broja osoba	Pro-sječna dob	Pro-sječan period nezaposlenosti	Prosječan iznos ukupne subvencije	Trajanje subvencije u mjesecima
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez radnog iskustva	1.412.912	7.000	267	96	171	81%	26	14	5.292	6/12
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa radnim iskustvom	415.340		116	63	53		29	11	3.581	6/12
Prilika za sve 2021	5.282.152		1.697	1.026	671		33	27	3.113	6/12
Doprinos 500 2021	39.417		15	12	3		36	25	2.628	6
Periodično/ sezonsko zapošljavanje 2021	836.588		372	227	145		37	12	2.249	6
Nova prilika 2021	1.289.035		319	140	179		43	31	4.041	6/12
Javni radovi 2021	27.692		15	12	3		43	10	1.846	4
Pomoć potrebnim 2021	28.480		6	2	4		35	8	4.747	1-12
Zapošljavanje žena 2021	1.806.927		517	0	517		35	16	3.495	6/12
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	89.909		24	24	0		54	46	3.746	6/12
Tražim poslodavaca 2021	4.275.551		854	361	493		33	16	5.007	6/12
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 -zapošljavanje	7.590.107		1.482	742	740		33	16	5.122	12
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - obuka	14.973		20	16	4		32	55	749	4
UKUPNO	23.109.083		5.704	2.721	2.983		36	22	4.051	

Grafikon 5: Prikaz broja zaposlenih po svim mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021

Grafikon 6: Prikaz ugovorenih sredstava po svim mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021

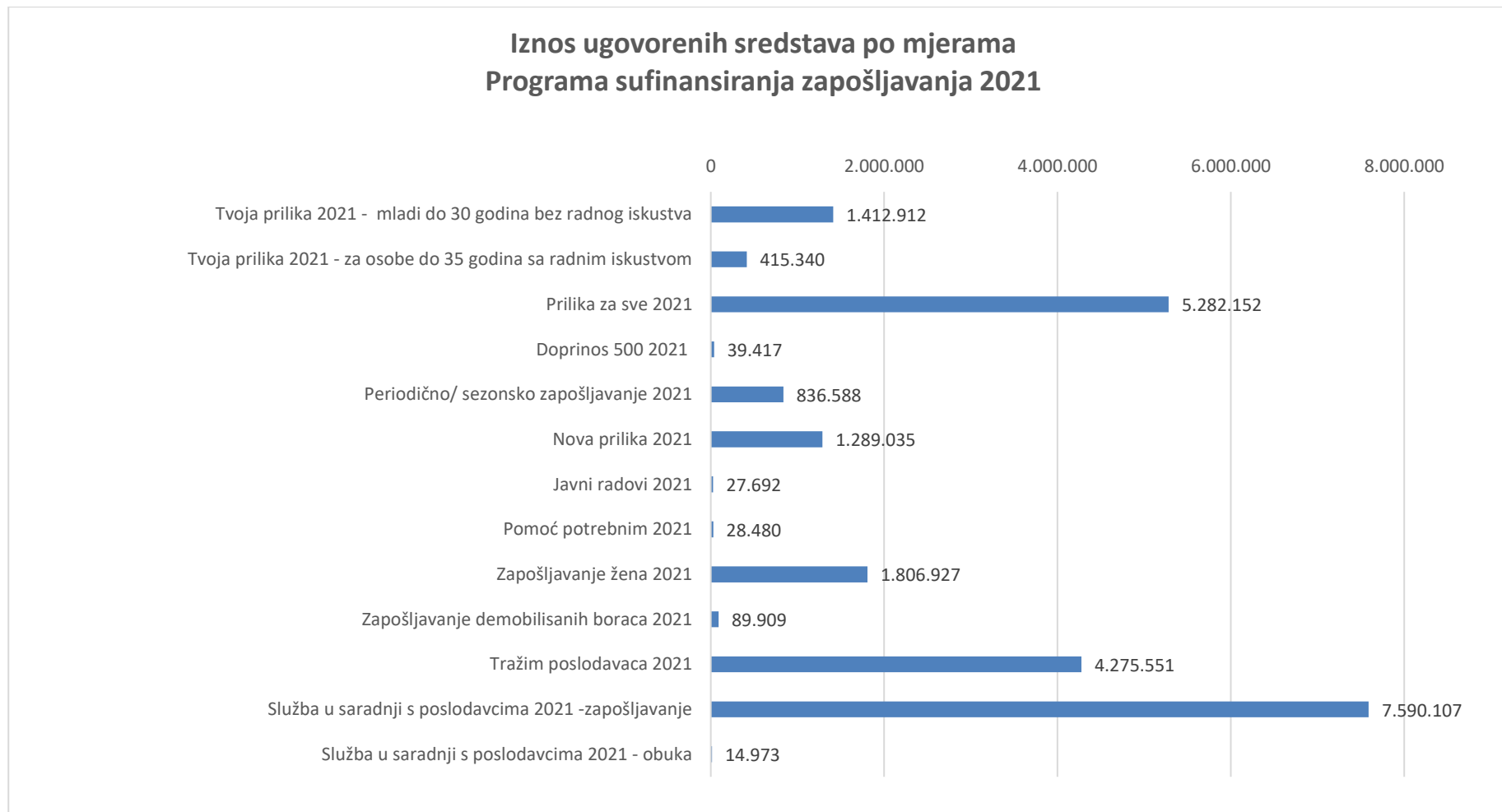

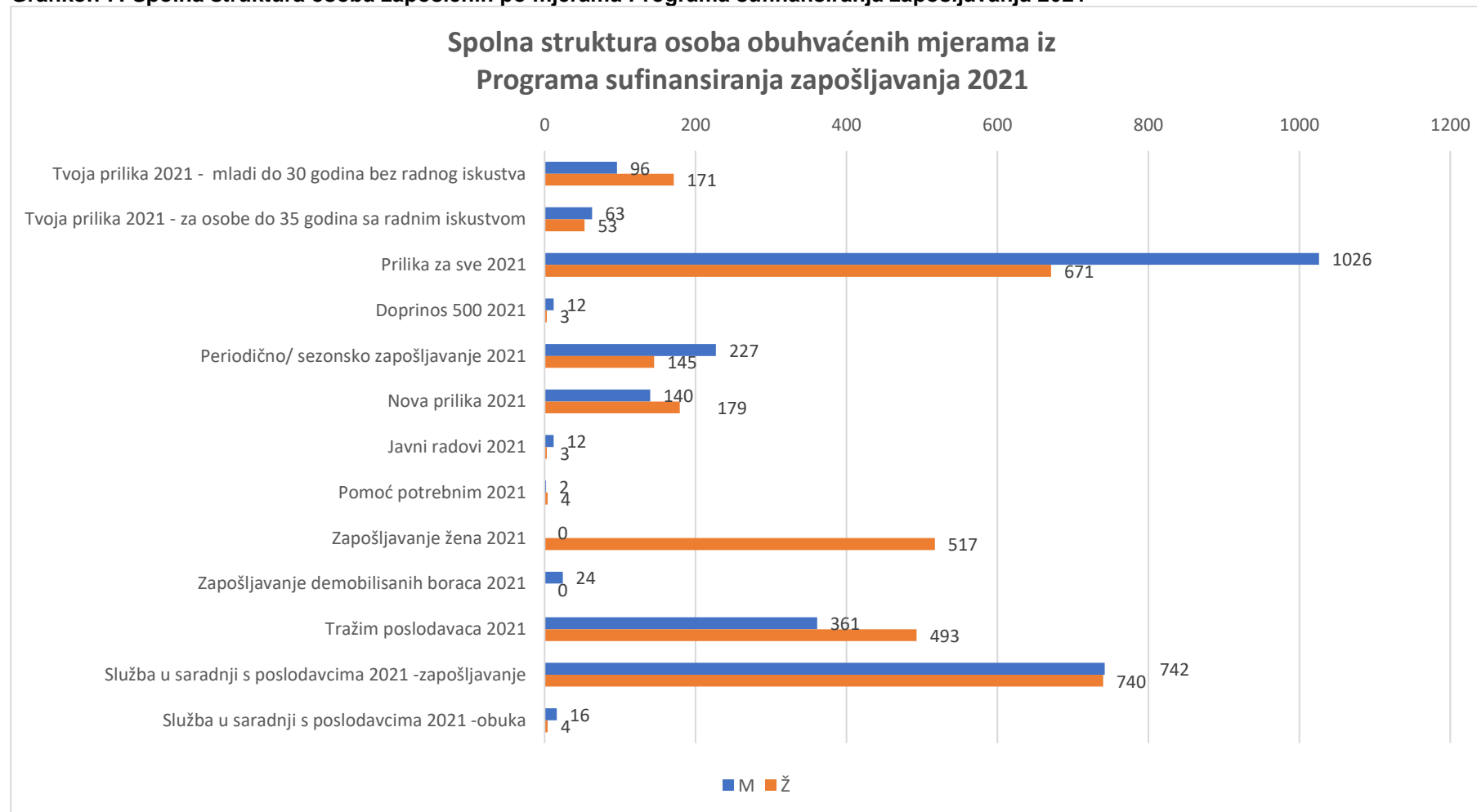
Tabela 8: Spolna, kvalifikacijska i dobna struktura i dužina trajanja nezaposlenosti osoba zaposlenih po mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021

Naziv mjere	Spolna struktura		Broj osoba po mjerama	% od ukupno zaposlenih	Kvalifikacijska struktura					Dobna struktura			Period nezaposlenosti		
	M	Ž			VSS, VŠS	SSS	VKV	KV	NKV, PKV	do 30	od 30 do 40	40+	Nezaposleni do 6 mjeseci	Nezaposleni od 7 do 12 mjeseci	Nezaposleni duže od 12 mjeseci
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez radnog iskustva	96	171	267	4,7%	234	20	0	13	0	267	0	0	117	31	119
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa radnim iskustvom	63	53	116	2,0%	58	35	0	20	3	70	46	0	65	16	35
Prilika za sve 2021	1.026	671	1.697	29,8%	141	649	7	636	264	873	436	388	896	389	412
Doprinos 500 2021	12	3	15	0,3%	1	7	0	4	3	6	4	5	9	1	5
Periodično/ sezonsko zapošljavanje 2021	227	145	372	6,5%	26	120	2	143	81	134	87	151	182	111	79
Nova prilika 2021	140	179	319	5,6%	32	88	1	99	99	53	64	202	114	60	145
Javni radovi 2021	12	3	15	0,3%	0	6	0	1	8	3	9	3	9	3	3
Pomoć potrebnim 2021	2	4	6	0,1%	2	3	0	1	0	3	2	1	3	0	3
Zapošljavanje žena 2021	0	517	517	9,1%	183	172	0	98	64	224	159	134	234	110	173
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	24	0	24	0,4%	2	1	0	13	8	0	0	24	7	5	12
Tražim poslodavaca 2021	361	493	854	15,0%	331	259	1	190	73	481	205	168	467	162	225
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - zapošljavanje	742	740	1.482	26,0%	346	545	2	420	169	767	333	382	791	236	455
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - obuka	16	4	20	0,4%	13	7	0	0	0	13	3	4	0	0	20
UKUPNO	2.721	2.983	5.704	100,0%	1.369	1.912	13	1.638	772	2.894	1.348	1.462	2.894	1.124	1.686
%	47,7%	52,3%	100,0%		24,0%	33,5%	0,2%	28,7%	13,5%	50,7%	23,6%	25,6%	50,7%	19,7%	29,6%

Tabela 9: Spolna, kvalifikacijska i dobna struktura i dužina trajanja nezaposlenosti osoba zaposlenih po mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 u %

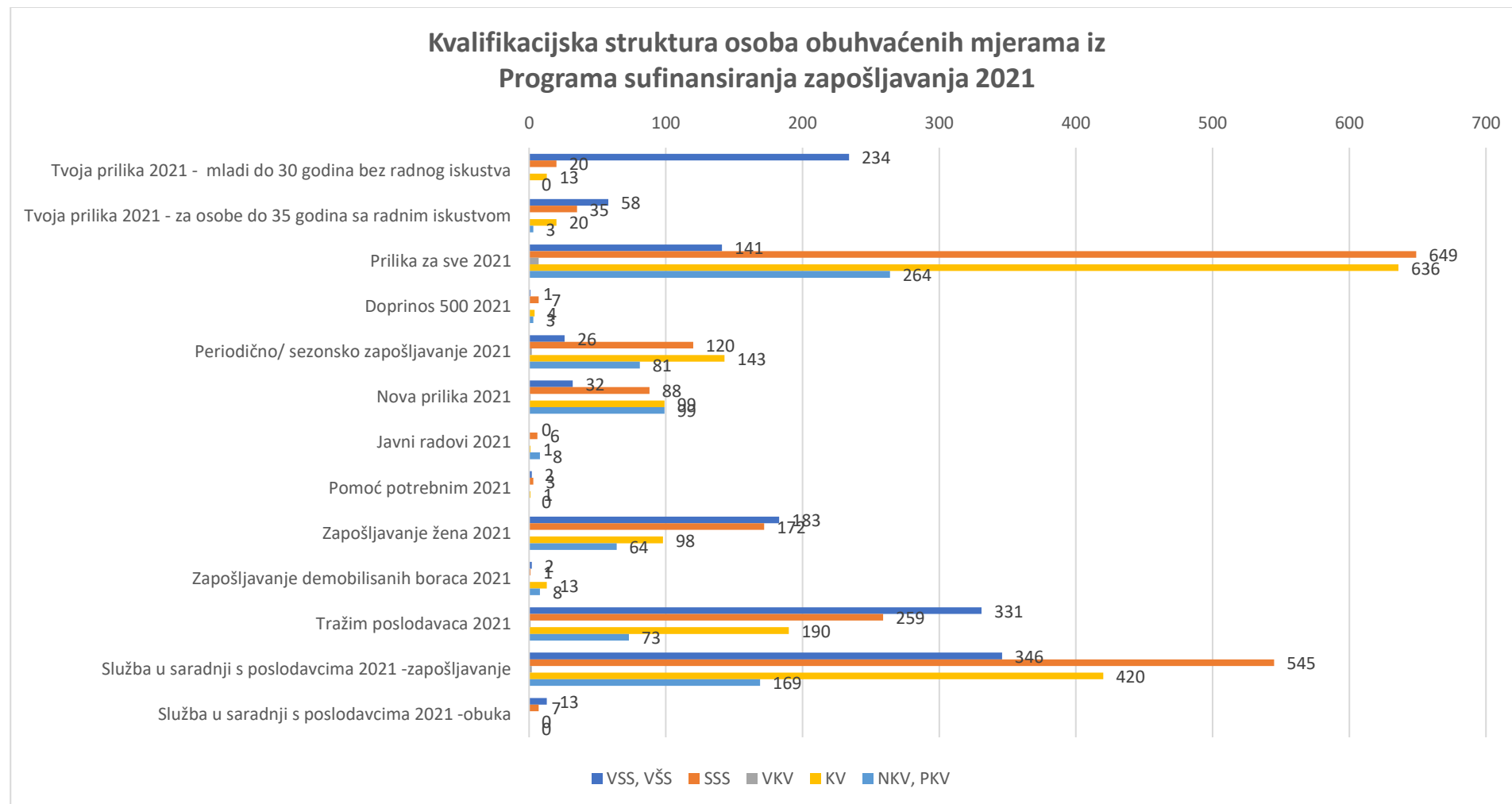
Naziv mjere	Spolna struktura		Broj osoba po mjerama	% od ukupno zaposlenih	Kvalifikacijska struktura					Dobna struktura			Period nezaposlenosti		
	M	Ž			VSS, VŠS	SSS	VKV	KV	NKV, PKV	do 30	od 30 do 40	40+	Nezapo-sleni do 6 mjeseci	Nezapo-sleni od 7 do 12 mjeseci	Nezapo-sleni duže od 12 mjeseci
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez radnog iskustva	36%	64%	267	4,7%	88%	7%	0%	5%	0%	100%	0%	0%	44%	12%	45%
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa radnim iskustvom	54%	46%	116	2,0%	50%	30%	0%	17%	3%	60%	40%	0%	56%	14%	30%
Prilika za sve 2021	60%	40%	1.697	29,8%	8%	38%	0%	37%	16%	51%	26%	23%	53%	23%	24%
Doprinos 500 2021	80%	20%	15	0,3%	7%	47%	0%	27%	20%	40%	27%	33%	60%	7%	33%
Periodično/ sezonsko zapošljavanje 2021	61%	39%	372	6,5%	7%	32%	1%	38%	22%	36%	23%	41%	49%	30%	21%
Nova prilika 2021	44%	56%	319	5,6%	10%	28%	0%	31%	31%	17%	20%	63%	36%	19%	45%
Javni radovi 2021	80%	20%	15	0,3%	0%	40%	0%	7%	53%	20%	60%	20%	60%	20%	20%
Pomoć potrebnim 2021	33%	67%	6	0,1%	33%	50%	0%	17%	0%	50%	33%	17%	50%	0%	50%
Zapošljavanje žena 2021	0%	100%	517	9,1%	35%	33%	0%	19%	12%	43%	31%	26%	45%	21%	33%
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	100%	0%	24	0,4%	8%	4%	0%	54%	33%	0%	0%	100%	29%	21%	50%
Tražim poslodavaca 2021	42%	58%	854	15,0%	39%	30%	0%	22%	9%	56%	24%	20%	55%	19%	26%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - zapošljavanje	50%	50%	1.482	26,0%	23%	37%	0%	28%	11%	52%	22%	26%	53%	16%	31%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - obuka	80%	20%	20	0,4%	65%	35%	0%	0%	0%	65%	15%	20%	0%	0%	100%
UKUPNO	47,7%	52,3%	5.704	100,0%	24,0%	33,5%	0,2%	28,7%	13,5%	50,7%	23,6%	25,6%	50,7%	19,7%	29,6%
%	36%	64%	267	4,7%	88%	7%	0%	5%	0%	100%	0%	0%	44%	12%	45%

Grafikon 7: Spolna struktura osoba zaposlenih po mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021

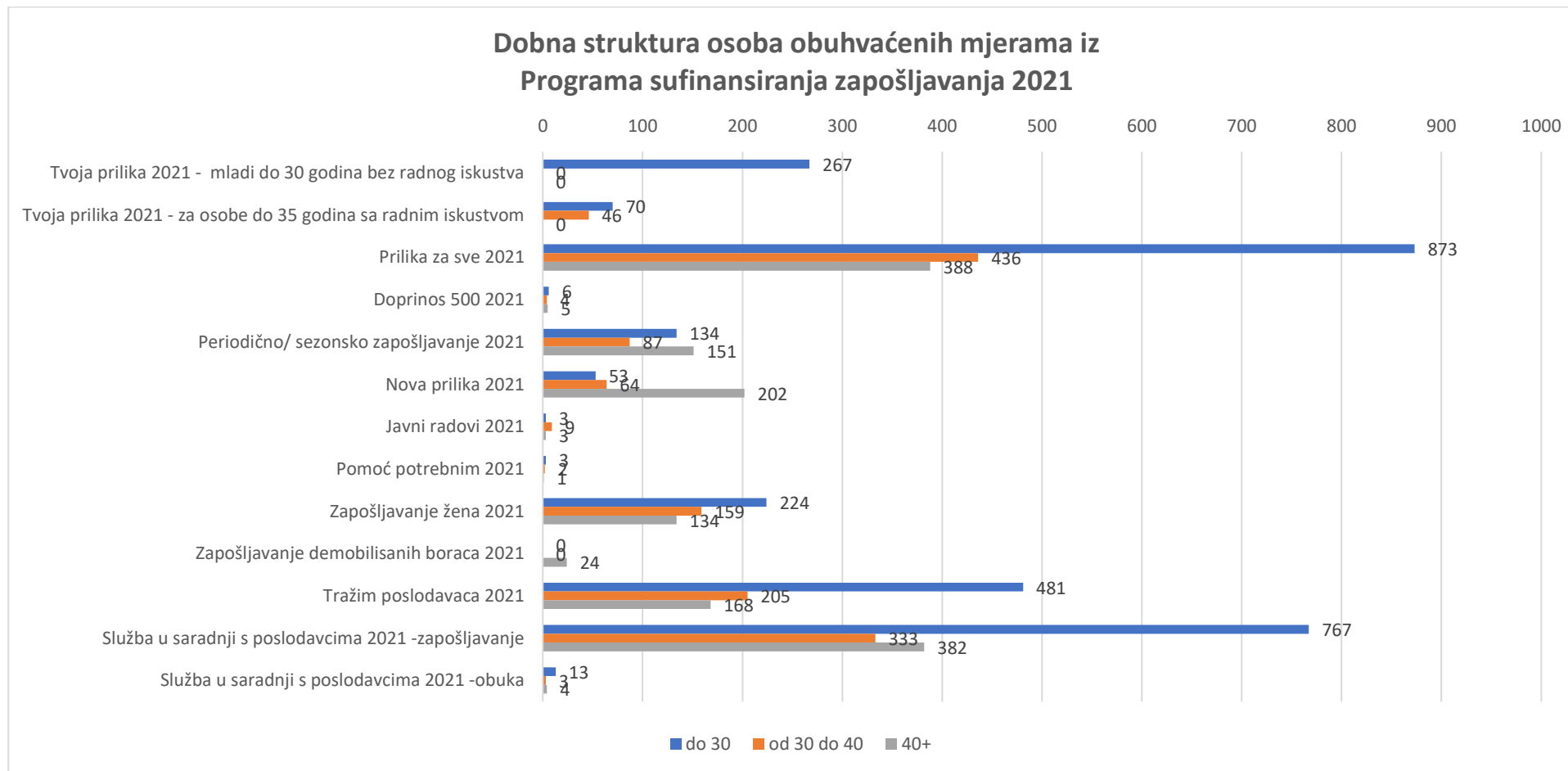

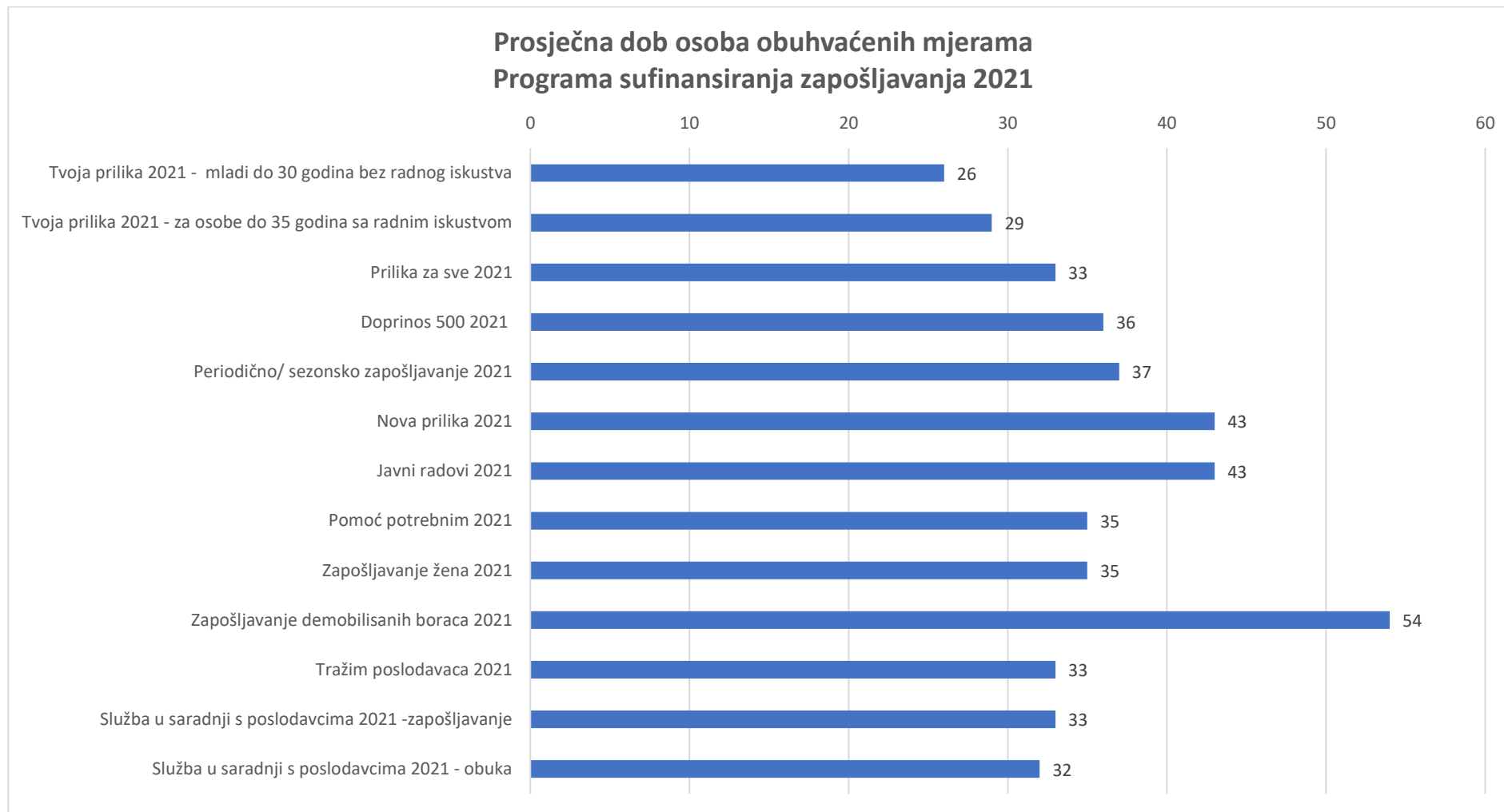
Grafikon 8: Kvalifikacijska struktura osoba zaposlenih po mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021

Grafikon 9: Dobna struktura osoba zaposlenih po mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021

Grafikon 10: Prosječna dob osoba zaposlenih po mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021

Grafikon 11: Prosječan period nezaposlenosti osoba obuhvaćenih mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 prije zasnivanja radnog odnosa (u mjesecima)

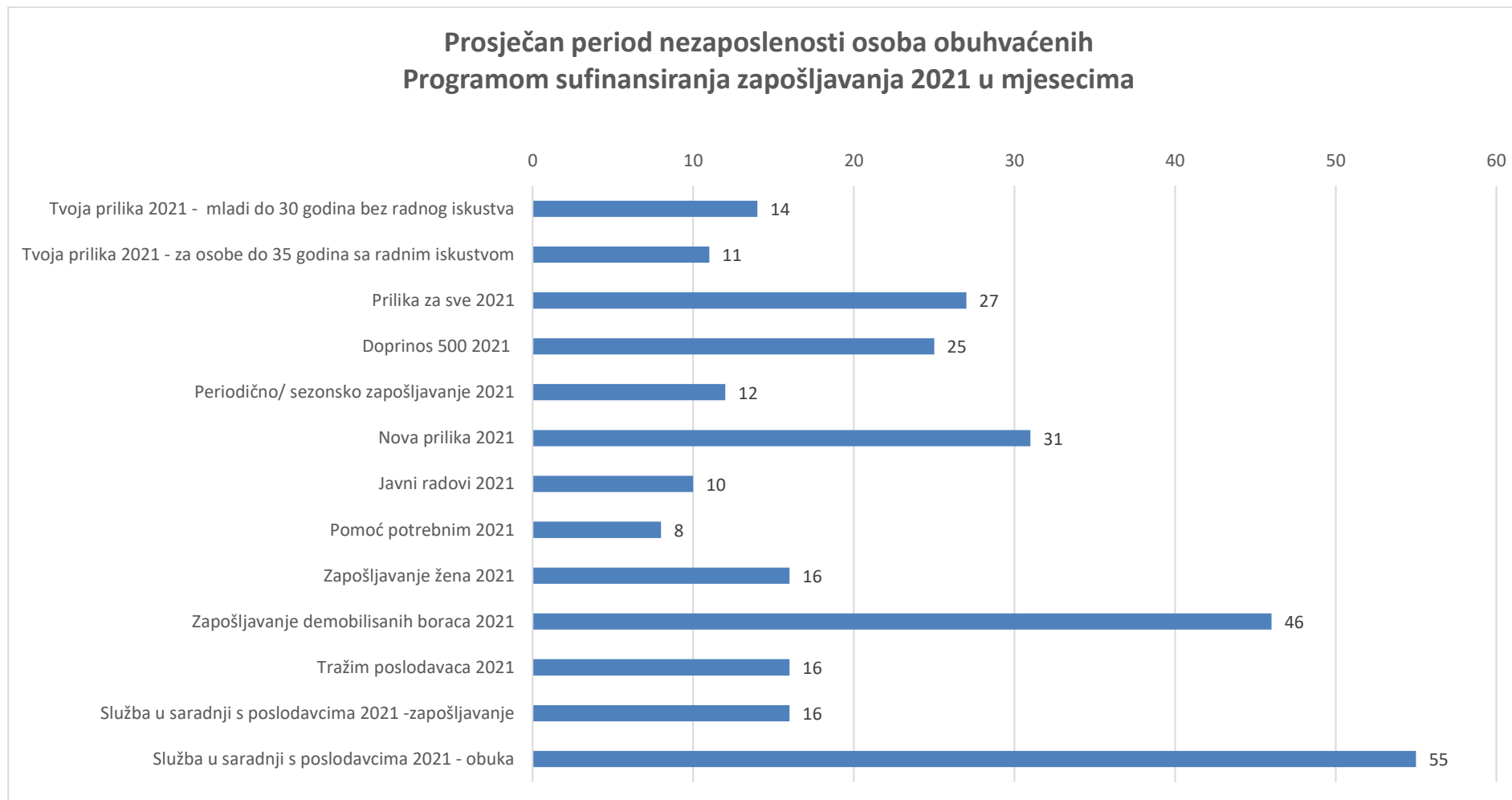

Tabela 10: Broj zamijenjenih osoba obuhvaćenih Programom sufinansiranja zapošljavanja 2021 u toku realizacije

Naziv mjere	Broj obuhvaćenih osoba	Od toga - zamijenjenih osoba	%
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez radnog iskustva	267	6	2,2%
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa radnim iskustvom	116	3	2,6%
Prilika za sve 2021	1.697	355	20,9%
Doprinos 500 2021	15	0	0,0%
Periodično/sezonsko zapošljavanje 2021	372	27	7,3%
Nova prilika 2021	319	32	10,0%
Javni radovi 2021	15	0	0,0%
Pomoć potrebnim 2021	6	0	0,0%
Zapošljavanje žena 2021	517	40	7,7%
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	24	2	8,3%
Tražim poslodavaca 2021	854	70	8,2%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - zapošljavanje	1.482	241	16,3%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - obuka	20	0	0,0%
Ukupno	5.704	776	13,6%

Grafikon 12: Struktura osoba obuhvaćenih Programom sufinansiranja zapošljavanja 2021 po spolu, dobi, kvalifikacijama i periodu nezaposlenosti

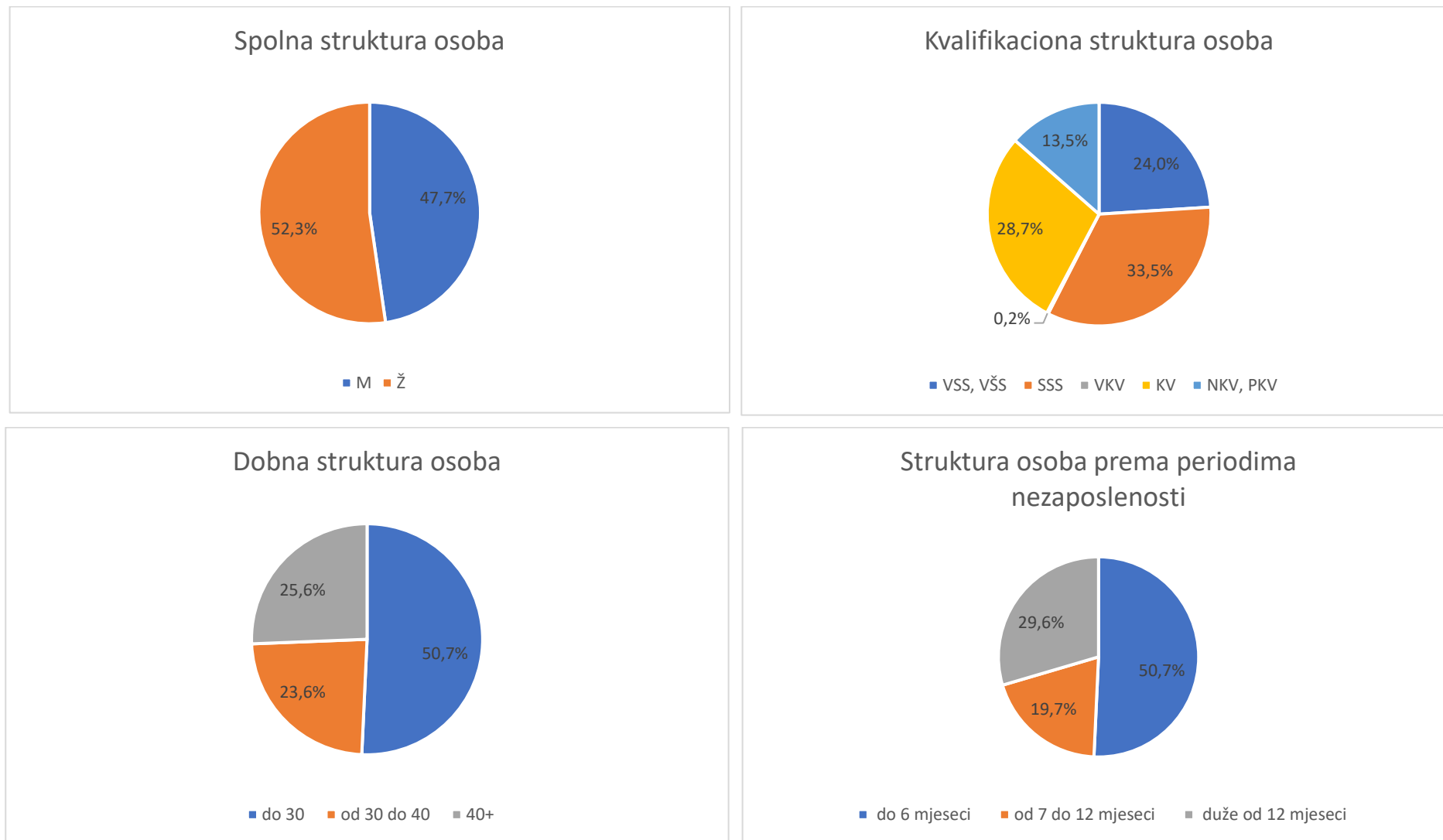
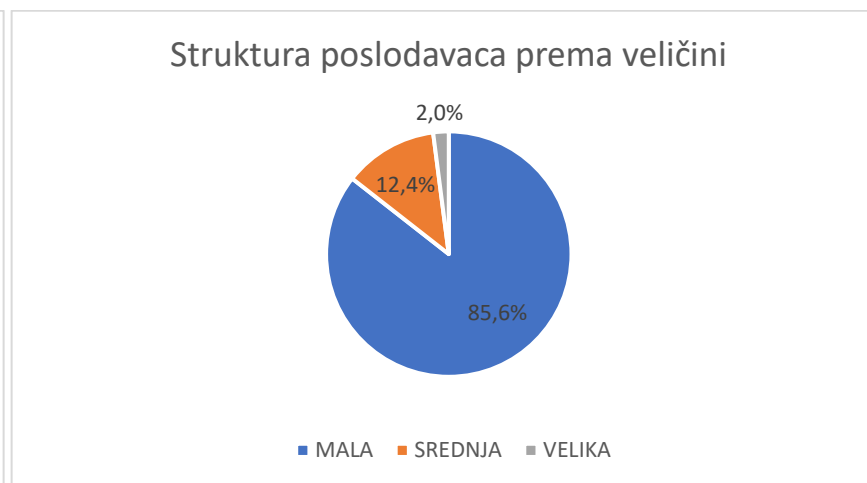
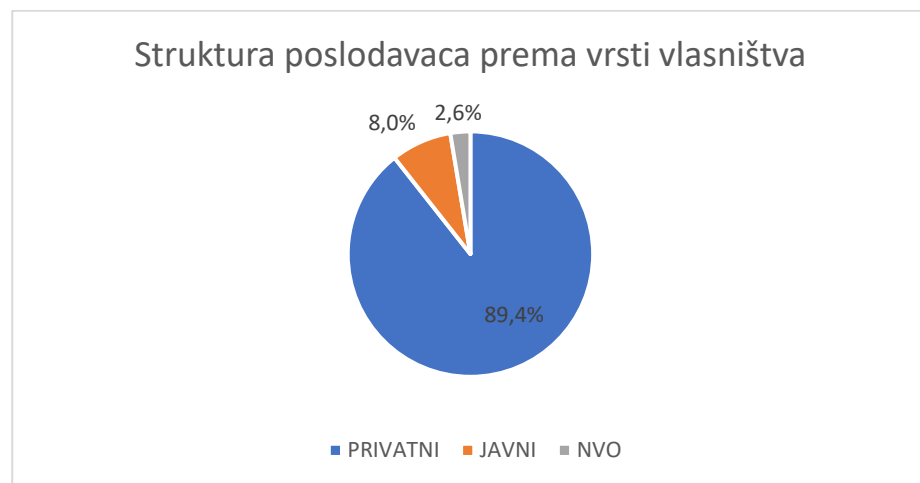

Tabela 11: Struktura poslodavaca obuhvaćenih Programom sufinansiranja zapošljavanja 2021 po vrsti vlasništva i veličini

Naziv mjere	PRV	JAVNO	NVO	MALA	SREDNJA	VELIKA	PRV	JAVNO	NVO	MALA	SREDNJA	VELIKA
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez rad. isk.	81	35	4	98	19	3	68%	29%	3%	82%	16%	3%
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa radnim isk.	65	9	4	66	11	1	83%	12%	5%	85%	14%	1%
Prilika za sve 2021	746	0	0	666	68	12	100%	0%	0%	89%	9%	2%
Doprinos 500 2021	11	0	0	11	0	0	100%	0%	0%	100%	0%	0%
Periodično/ sezonsko zapošljavanje 2021	110	11	2	102	17	4	89%	9%	2%	83%	14%	3%
Nova prilika 2021	189	7	4	181	15	4	95%	4%	2%	91%	8%	2%
Javni radovi 2021	0	4	5	7	1	1	0%	44%	56%	78%	11%	11%
Pomoć potrebnim 2021	0	2	3	4	1	0	0%	40%	60%	80%	20%	0%
Zapošljavanje žena 2021	276	25	21	289	28	5	86%	8%	7%	90%	9%	2%
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	20	1	0	20	1	0	95%	5%	0%	95%	5%	0%
Tražim poslodavaca 2021	641	79	19	632	87	20	87%	11%	3%	86%	12%	3%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - zapošljavanje	746	85	22	684	153	16	87%	10%	3%	80%	18%	2%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - obuka	0	0	1	1	0	0	0%	0%	100%	100%	0%	0%
Ukupno	2.885	258	85	2.761	401	66	89,4%	8,0%	2,6%	85,6%	12,4%	2,0%
%	89,4%	8,0%	2,6%	85,5%	12,4%	2,0%						

Grafikon 13: Struktura poslodavaca obuhvaćenih Programom sufinansiranja zapošljavanja 2021 po vrsti vlasništva i veličini

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA 2021**

Tabela 12: Struktura poslodavaca obuhvaćenih Programom sufinansiranja zapošljavanja 2021 po vrsti djelatnosti

Naziv mjere	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez radnog iskustva	7	0	8	0	4	6	16	2	5	3	2	1	24	2	14	8	12	2	4
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa radnim iskustvom	3	0	13	0	2	5	14	2	3	4	1	0	10	4	1	4	5	2	5
Prilika za sve 2021	18	2	166	1	0	83	222	32	111	8	1	7	29	19	0	8	16	2	21
Doprinos 500 2021	0	0	4	0	0	3	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Periodično/ sezonsko zapošljavanje 2021	4	2	30	0	2	20	16	5	26	0	1	0	2	2	1	3	5	2	2
Nova prilika 2021	15	1	38	0	4	21	42	8	22	2	2	0	10	12	2	4	7	6	4
Javni radovi 2021	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	1	0	0
Pomoć potrebnim 2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	1
Zapošljavanje žena 2021	6	2	43	0	5	9	74	8	36	6	3	3	37	13	4	23	21	5	24
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	0	0	6	0	2	3	4	3	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Tražim poslodavaca 2021	17	1	110	1	7	64	143	31	82	23	5	4	78	15	38	29	50	5	36
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 -zapošljavanje	30	0	121	0	11	61	199	27	114	18	2	4	73	13	30	17	57	14	62
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 -obuka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ukupno	100	8	539	2	41	275	731	119	400	65	17	19	265	80	94	96	178	38	161
%	3,1%	0,2%	16,7%	0,1%	1,3%	8,5%	22,6%	3,7%	12,4%	2,0%	0,5%	0,6%	8,2%	2,5%	2,9%	3,0%	5,5%	1,2%	5,0%

A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	H	Prijevoz i skladištenje	N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
B	Vađenje ruda i kamena	I	Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	O	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje
C	Prerađivačka industrija	J	Informacije i komunikacije	P	Obrazovanje
D	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Q	Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite
E	Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	L	Poslovanje nekretninama	R	Umjetnost, zabava i rekreacija
F	Građevinarstvo	M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	S	Ostale uslužne djelatnosti
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala				

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA 2021**

Tabela 13: Broj obuhvaćenih osoba Programom sufinansiranja zapošljavanja 2021 i iznosi sredstava po vrsti djelatnosti poslodavca

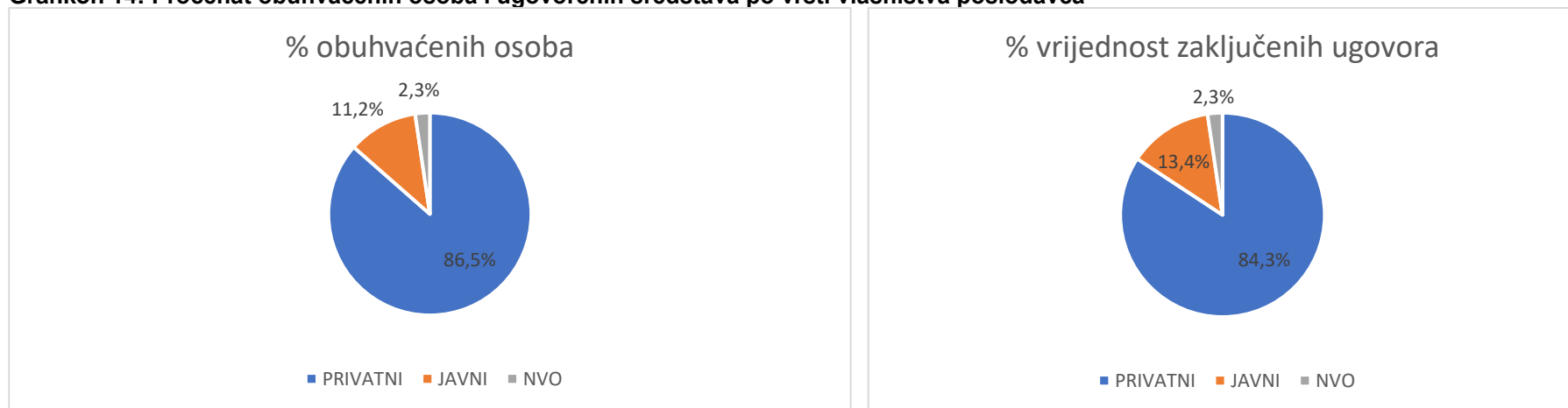
Naziv mjere	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez radnog iskustva	12	0	11	0	5	6	19	2	5	3	3	1	25	2	111	29	26	3	4
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa radnim iskustvom	4	0	24	0	3	7	15	2	3	5	2	0	12	9	1	7	13	3	6
Prilika za sve 2021	31	17	498	1	0	177	469	53	222	11	1	11	59	70	0	12	37	4	24
Doprinos 500 2021	0	0	5	0	0	4	1	3	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Periodično/ sezonsko zapošljavanje 2021	26	2	119	0	5	49	48	7	69	0	1	0	2	3	1	4	11	23	2
Nova prilika 2021	16	1	77	0	5	34	50	9	37	7	2	0	10	29	5	7	14	10	6
Javni radovi 2021	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	0	0	0
Pomoć potrebnim 2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	1
Zapošljavanje žena 2021	8	7	111	0	5	13	102	13	52	6	4	3	40	21	9	41	48	9	25
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	0	0	6	0	3	3	6	3	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Tražim poslodavca 2021	30	1	136	1	8	75	156	35	103	27	5	4	83	17	38	29	64	5	37
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 -zapošljavanje	46	0	288	0	17	128	305	43	176	29	2	6	82	21	90	23	123	19	84
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 -obuka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
Ukupno	173	28	1.275	2	59	496	1.171	170	668	89	20	25	315	172	261	153	341	76	210
%	3,0%	0,5%	22,4%	0,0%	1,0%	8,7%	20,5%	3,0%	11,7%	1,6%	0,4%	0,4%	5,5%	3,0%	4,6%	2,7%	6,0%	1,3%	3,7%

A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	H	Prijevoz i skladištenje	N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
B	Vađenje ruda i kamena	I	Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	O	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje
C	Prerađivačka industrija	J	Informacije i komunikacije	P	Obrazovanje
D	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Q	Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite
E	Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	L	Poslovanje nekretninama	R	Umjetnost, zabava i rekreacija
F	Građevinarstvo	M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	S	Ostale uslužne djelatnosti
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala				

Tabela 14: Broj obuhvaćenih osoba Programom sufinansiranja zapošljavanja 2021 i iznosi sredstava po vrsti vlasništva poslodavca i veličini poslodavca

Naziv mjere	Broj obuhvaćenih osoba			Vrijednost zaključenih ugovora		
	PRIVATNI	JAVNI	NVO	PRIVATNI	JAVNI	NVO
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez radnog	87	175	5	383.330	1.002.075	27.507
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa	89	21	6	322.364	70.848	22.128
Prilika za sve 2021	1.697	0	0	5.282.152	0	0
Doprinos 500 2021	15	0	0	39.417	0	0
Periodično/ sezonsko zapošljavanje 2021	316	54	2	704.492	127.182	4.914
Nova prilika 2021	295	17	7	1.197.947	63.360	27.728
Javni radovi 2021	0	8	7	0	14.620	13.072
Pomoć potrebnim 2021	0	3	3	0	15.880	12.600
Zapošljavanje žena 2021	432	53	32	1.449.912	216.300	140.715
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	23	1	0	86.939	2.970	0
Tražim poslodavca 2021	730	103	21	3.619.586	544.815	111.150
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 -	1.249	203	30	6.388.637	1.033.980	167.490
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 -obuka	0	0	20	0	0	14.973
Ukupno	4.933	638	133	19.474.775	3.092.030	542.277
%	86,5%	11,2%	2,3%	84,3%	13,4%	2,3%

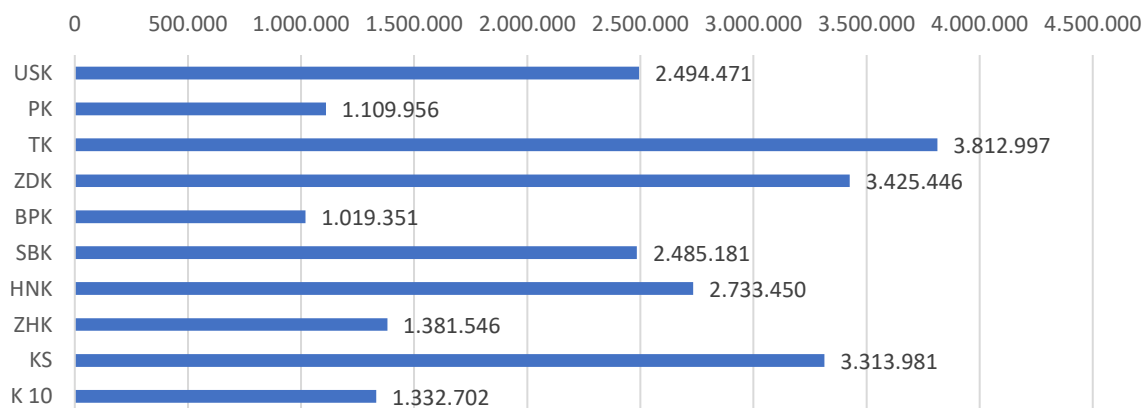
Grafikon 14: Procenat obuhvaćenih osoba i ugovorenih sredstava po vrsti vlasništva poslodavca

Tabela 10: Pregled realizacije Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 po kantonima i mjerama – vrijednost ugovorenih sredstava

KANTON	Tvoja prilika 30	Tvoja prilika 35	Prilika za sve	Doprinos 500	Periodično zapošljavanje	Nova prilika	Javni radovi	Pomoć potrebnim	Zapošljavanje žena	Zapošljavanje DB	Tražim poslodavca	SSP - zapošljavanje	SSP - obuka	Ukupno ugovoreno	% od ukupno
USK	73.111	2.415	694.488	12.600	116.194	176.064	1.720	4.800	216.675	8.505	502.421	685.479	0	2.494.471	10,8%
PK	47.302	5.940	119.838	0	32.050	101.488	9.460	0	8.640	4.050	155.391	625.797	0	1.109.956	4,8%
TK	200.736	141.797	1.577.306	11.517	161.226	266.200	3.440	11.400	378.089	34.748	728.922	297.618	0	3.812.997	16,5%
ZDK	62.482	53.212	999.115	0	137.290	139.721	3.784	9.280	355.202	8.100	721.136	936.125	0	3.425.446	14,8%
BPK	23.880	5.040	185.559	0	67.687	35.856	7.568	0	59.589	3.398	80.843	549.932	0	1.019.351	4,4%
SBK	12.567	5.760	614.094	3.000	55.588	81.424	0	0	131.486	12.150	408.510	1.160.603	0	2.485.181	10,8%
HNK	541.113	32.796	163.040	3.000	120.416	115.152	0	0	204.848	6.809	490.029	1.041.275	14.973	2.733.450	11,8%
ZHK	236.556	23.242	138.372	0	17.082	62.880	0	0	111.630	4.050	326.402	461.333	0	1.381.546	6,0%
KS	161.960	137.997	536.800	9.300	53.277	234.080	1.720	3.000	242.280	8.100	620.924	1.304.544	0	3.313.981	14,3%
K 10	53.205	7.140	253.541	0	75.777	76.170	0	0	98.490	0	240.975	527.403	0	1.332.702	5,8%
UKUPNO	1.412.912	415.340	5.282.152	39.417	836.588	1.289.035	27.692	28.480	1.806.927	89.909	4.275.551	7.590.107	14.973	23.109.081	100,0%

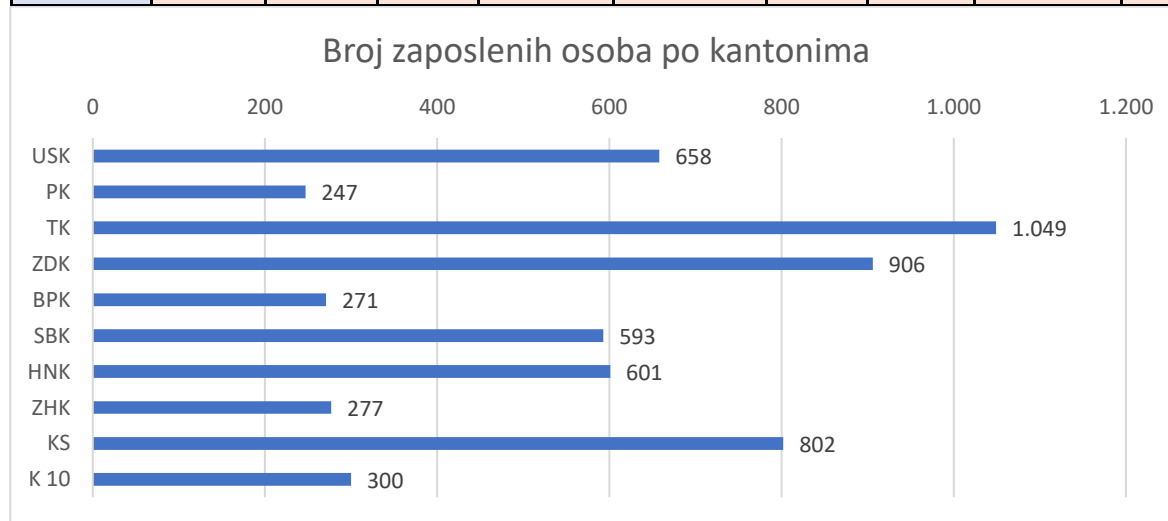
Ugovorena sredstva po kantonima

Grafikon 15: Ugovorena sredstava po kantonima

Tabela 11: Broj zaposlenih u okviru Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 po kantonima i mjerama

KANTON	Tvoja prilika 30	Tvoja prilika 35	Prilika za sve	Doprinos 500	Periodično zapošljavanje	Nova prilika	Javni radovi	Pomoć potrebnim	Zapošljavanje žena	Zapošljavanje DB	Tražim poslodavca	SSP - zapošljavanje	SSP - obuka	Ukupno osoba	% od ukupno
USK	16	2	222	5	51	44	1	1	74	2	108	132	0	658	11,5%
PK	10	1	38	0	13	24	5	0	2	1	32	121	0	247	4,3%
TK	40	41	505	4	71	64	2	2	102	9	147	62	0	1.049	18,4%
ZDK	14	15	330	0	63	35	2	2	100	2	147	196	0	906	15,9%
BPK	5	2	64	0	28	8	4	0	19	2	16	123	0	271	4,8%
SBK	4	1	195	1	25	21	0	0	40	3	80	223	0	593	10,4%
HNK	94	6	53	1	53	29	0	0	58	2	92	193	20	601	10,5%
ZHK	41	7	39	0	7	14	0	0	29	1	59	80	0	277	4,9%
KS	33	39	177	4	29	61	1	1	70	2	128	257	0	802	14,1%
K 10	10	2	74	0	32	19	0	0	23	0	45	95	0	300	5,3%
UKUPNO	267	116	1.697	15	372	319	15	6	517	24	854	1.482	20	5.704	100,0%

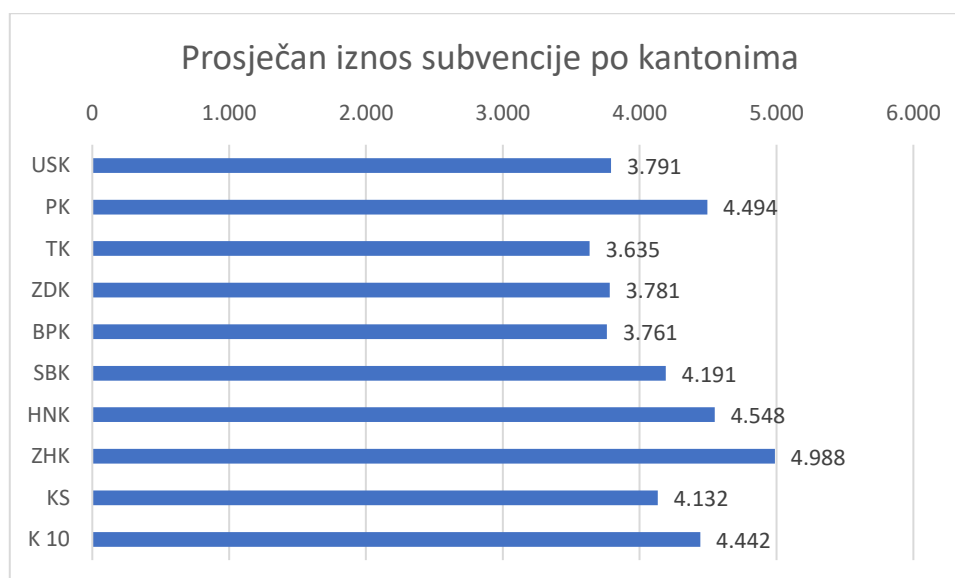
Grafikon 16: Broj zaposlenih po kantonima

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA ZAPOSŁJAVANJA 2021**

Tabela 12: Pregled ukupno ugovorenih sredstava, broja zaposlenih osoba i prosječan iznos subvencije u okviru Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 po kantonima

KANTON	Planirana sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	% ugovoreno od planiranog	Ukupno osoba	Prosječan iznos subvencije
USK	2.432.369	2.494.471	102,6%	658	3.791
PK	901.832	1.109.956	123,1%	247	4.494
TK	4.519.107	3.812.997	84,4%	1.049	3.635
ZDK	3.487.144	3.425.446	98,2%	906	3.781
BPK	855.909	1.019.351	119,1%	271	3.761
SBK	2.417.576	2.485.181	102,8%	593	4.191
HNK	2.274.230	2.733.450	120,2%	601	4.548
ZHK	1.251.232	1.381.546	110,4%	277	4.988
KS	3.852.582	3.313.981	86,0%	802	4.132
K 10	1.008.021	1.332.702	132,2%	300	4.442
UKUPNO	23.000.000	23.109.081	100,5%	5.704	4.051

Grafikon 17: Prosječan iznos subvencije u Programu sufinansiranja zapošljavanja 2021 po kantonima

10. Mjerenje učinaka

10.1 Mjerenje efekata održivosti zaposlenja

U sklopu provođenja evaluacije Program sa aspekta održivosti statusa zaposlenja izvršena je provjera statusa zaposlenja svih osoba korisnika poticajnih mjera iz predmetnog programa putem portala Porezne uprave Federacije BiH. Status zaposlenja je provjeravan za svaku osobu 12 mjeseci nakon završetka realizacije pojedinačnih ugovora o sufinansiranju zapošljavanja.

Provjerom statusa podaci su evidentirani ukupno za sve osobe po svim mjerama u sklopu Programa, dodatno disagregirani, sa provjerom statusa zaposlenja na zadati period, po spolu ali i po period sufinansiranja zapošljavanja (s obzirom da je zaposlenje obuhvaćenih osoba sufinansirano 12 ili šest mjeseci).

S obzirom na profil mjere, te postavljeni cilj i vrstu ciljne grupe, ocjena efekata u smislu mjerenja održivosti zaposlenja osoba prioritetno se treba posmatrati za mjere: *Tvoja prilika 2021 za osobe do 35 godina s iskustvom, Zapošljavanje žena 2021, Prilika za sve 2021, Doprinos 501, Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021, Nova prilika 2021, Tražim poslodavca 2021 i Služba u saradnji s poslodavcima 2021*, dok je za mjere vezane za javne radove i pripravnike svrsishodnije mjeriti izvršenje postavljenog cilja u smislu broja mladih osoba koje su stekle radno iskustvo u struci za koju su se školovale, tj. broj osoba s nižim kvalifikacijama uključenim u javne radove i sl.

Tabela 8: Pregled podataka o stopi održivosti zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka Programa (po mjerama za ukupan broj osoba i po spolu)

Naziv mjere	Ukupan broj osoba	M	Ž	Broj zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa	% zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa	% M zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa	% Ž zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez radnog iskustva	267	96	171	148	55,4%	47,9%	57,9%
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa radnim iskustvom	116	63	53	89	76,7%	73,0%	81,1%
Zapošljavanje žena 2021	517	0	517	340	65,8%	#	65,8%
Prilika za sve 2021	1.697	1.026	671	1.059	62,4%	63,5%	60,8%
Doprinos 500 2021	15	12	3	11	73,3%	75,0%	66,7%
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	24	24	0	14	58,3%	58,3%	0,0%
Periodično/ sezonsko zapošljavanje 2021	372	227	145	219	58,9%	57,7%	60,7%
Nova prilika 2021	319	140	179	204	63,9%	65,7%	62,6%
Javni radovi 2021	15	12	3	13	86,7%	83,3%	100,0%
Pomoć potrebnim 2021	6	2	4	5	83,3%	100,0%	75,0%
Tražim poslodavca 2021	854	361	493	586	68,6%	65,1%	71,2%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 -zapošljavanje	1.482	742	740	1.014	68,4%	69,4%	67,4%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - obuka	20	16	4	8	40,0%	25,0%	43,8%

Iz prezentiranih podataka može se uočiti da je najveća stopa održivosti zabilježena u mjerama Javni radovi i Pomoć potrebnim 2021. Međutim, broj obuhvaćenih osoba ovom mjerom je minimalan, te su za posmatranje ovog indikatora reprezentativnije

mjere s većim brojem učesnika. Također, prioritet mjera javnih radova je angažman radne snage s nižim kompetencijama, uz četveromjesečno sufinansiranje, na periodičnim cikličnim poslovima održavanja javnih površina.

Izuzetno visoke stope zadržavanja statusa zaposlenja evidentirane su kod korisnika u mjerama Tvoja prilika 2021 za osobe dobi do 35 godina (ukupno 76,7%, a kod žena korisnica poticaja u ovoj mjeri čak 81,1%). Po efikasnosti sa aspekta održivosti statusa zaposlenja korisnika poticaja slijedi mjera Doprinos 500 2021 (73,3%) ali kod koje je također zabilježen mali broj korisnika. Izuzetno dobar rezultat održivosti statusa zaposlenja evidentiran je i u mjeri Tražim poslodavca 2021 (68,6% ukupno, a kod žena 71,2%) kod koje su 56% korisnika bile mlade osobe dobi do 30 godina a prema nivou obrazovanja je zabilježeno 39% osoba sa visokom stručnom spremom, što ukazuje na činjenicu da su ovu mjeru u većem omjeru koristile mlade visokoobrazovane osobe. Treba napomenuti da su ovim mjerama obuhvaćene u prosjeku osobe mlađe dobi koje su u prosjeku bile nezaposlene 12 mjeseci.

U mjeri Služba u saradnji s poslodavcima se također bilježi visok rezultata uz održivost statusa zaposlenja kod 68,4% korisnika.

Iako je kod učesnica u mjeri Zapošljavanje žena 2021 prosječan period nezaposlenosti prije početka zaposlenja bio 16 mjeseci, u ovoj mjeri je zabilježena veoma dobra stopa održivosti od 65,8%. Također, u mjeri Nova prilika 2021, kod koje su ciljnu grupu činile dugotrajno nezaposlene osobe, te osobe nižih kvalifikacija i dobi od 40 godina i više, također je zabilježena zadovoljavajuća stopa održivosti zaposlenja od 63,9%. Korisnici poticaja iz ove mjere su u prosjeku bili čak 31 mjesec bez zaposlenja, 45% ih je bilo bez posla više od 12 mjeseci, čak 31% su bile osobe bez kvalifikacija, a 63% su dobi iznad 40 godina, što rezultat održivosti zaposlenja u ovoj mjeri čini još značajnijim.

Kod mjere Tvoja prilika 2021 namijenjene za mlade dobi do 30 godina bez radnog iskustva primjetna je veća stopa održivosti zaposlenja kod onih čije je zapošljavanje sufinansirano u trajanju od šest (6) mjeseci (63,6%) u odnosu na one čije je zapošljavanje sufinansirano u trajanju od 12 mjeseci (54,3%).

Važno je napomenuti da je cilj ove mjere bio isključivo omogućavanje sticanje radnog iskustva u struci za koju su se mlade nezaposlene osobe školovale, radi povećanja šansi za zaposlenje na tržištu rada, a ne prioritarno zadržavanje radnog odnosa, te je procent ukupne održivosti statusa zaposlenja korisnika od 55,4% veoma dobar rezultat i skoro je jednak rezultatu Programa iz 2020. godine.

Također, i u mjeri Prilika za sve 2021 osobe čije je zapošljavanje sufinansirano šest (6) mjeseci imaju nešto veću stopu održivosti zaposlenja u odnosu na one čije je zapošljavanje sufinansirano u trajanju od 12 mjeseci, 68,8% u odnosu na 61,3%.

Međutim u mjerama Zapošljavanje žena, Zapošljavanje demobilisanih boraca, Nova prilika i Tražim poslodavca situacija je obrnuta i u tim mjerama veću stopu održivosti zaposlenja imaju osobe čije je zapošljavanje sufinansirano u trajanju od 12 mjeseci.

Tabela 9: Pregled podataka o stopi održivosti zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka Programa (po mjerama za osobe čije je zapošljavanje sufinansirano 6 i 12 mjeseci)

Naziv mjere	Ukupan broj osoba	Broj osoba sufinansiranih 6 mjeseci	Broj osoba sufinansiranih 12 mjeseci	% zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa koji su sufinansirani 6 mjeseci	% zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa koji su sufinansirani 12 mjeseci
Tvoja prilika 2021 - mladi do 30 godina bez radnog iskustva	267	33	234	63,6%	54,3%
Tvoja prilika 2021 - za osobe do 35 godina sa radnim iskustvom	116	60	56	75,0%	78,6%
Zapošljavanje žena 2021	517	356	161	61,8%	74,5%
Prilika za sve 2021	1.697	250	1.447	68,8%	61,3%
Doprinos 500 2021	15	15	0	73,3%	#
Zapošljavanje demobilisanih boraca 2021	24	4	20	25,0%	65,0%
Periodično/ sezonsko zapošljavanje 2021	372	365	0	58,9%	#
Nova prilika 2021	319	43	276	58,1%	64,9%
Javni radovi 2021	15	0	0	#	#
Pomoć potrebnim 2021	6	0	6	#	83,3%
Tražim poslodavaca 2021	854	53	801	54,7%	69,5%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 -zapošljavanje	1.482	54	1.428	64,8%	68,6%
Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - obuka	20	0	0	#	#

10.2 Mjerenje finansijskih efekata

Sa aspekta efikasnosti i efektivnosti u kontekstu iskoristivosti raspoloživih sredstava tj. prosječnog iznosa subvencije najbolji rezultat je postignut u Službi za zapošljavanje Tuzlanskog kantona gdje je prosječna subvencija, uzimajući u obzir sve mjere, iznosila 3.635 KM. Najveći iznos prosječne subvencije je zabilježen u Službi za zapošljavanje Zapadnohercegovačkog kantona i to u iznosu od 4.988 KM.

Tabela 12: Pregled ukupno ugovorenih sredstava, broja zaposlenih osoba i prosječan iznos subvencije u okviru Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 po kantonima

Kanton	Ukupno ugovoreno	Ukupno osoba	Prosječan iznos subvencije po osobi
USK	2.494.471	658	3.791
PK	1.109.956	247	4.494
TK	3.812.997	1.049	3.635
ZDK	3.425.446	906	3.781
BPK	1.019.351	271	3.761
SBK	2.485.181	593	4.191
HNK	2.733.450	601	4.548
ZHK	1.381.546	277	4.988
KS	3.313.981	802	4.132
K 10	1.332.702	300	4.442
UKUPNO	23.109.081	5.704	4.051

Pod pretpostavkom da su sve osobe zaposlene po mjerama iz ovog programa primale najnižu plaću iz tog perioda (bruto cca 680 KM mjesečno tj. 8.160 KM na godišnjem nivou) za poreze i doprinose je isplaćivano 41,5% ili oko 280 KM mjesečno tj. 3.360 KM na godišnjem nivou. Dakle, tokom trajanja Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 poslodavci su za 5.704 osobe mjesečno isplaćivali minimalno 1,6 miliona KM za poreze i socijalne doprinose (osiguranje za zdravstvo, nezaposlenost i PIO), odnosno za period od 6 mjeseci iznos od 9,6 miliona KM.

Pod pretpostavkom da je 3.710 osoba, koje su ostale da rade još 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja, primalo najnižu plaću, može se zaključiti da je za taj period također dodatno uplaćeno oko 12,4 milion KM poreza i doprinosa.

11. Osnovna zapažanja i rezultati

U okviru sagledavanja ukupne slike vezane za realizaciju Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 utvrđeni su podaci po osnovu različitih indikatora (omjer ugovaranja predviđenih sredstava, isplata sredstava, zapošljavanje planiranog broja osoba, struktura poslodavaca i zaposlenih osoba po različitim parametrima, i dr.).

Kao izvor verifikacije rezultata u okviru monitoringa korišteni su:

- izvještaji iz modula za realizaciju mjera aktive politike zapošljavanja iz aplikacije Jedinostvenog informacionog sistema, i to: APZ pregled stanja po ugovorima, APZ detaljni pojedinačni pregled ugovora i APZ pregled poslodavaca i zaposlenika koju su kreirani na osnovu unosa podataka od službi za zapošljavanje i Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja i Jedinice za realizaciju projekata sa drugim organizacijama i institucijama (iz Federalnog zavoda za zapošljavanje);
- podaci pribavljeni od Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja i Jedinice za realizaciju projekata sa drugim organizacijama i institucijama.

U okviru monitoringa realizacije Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021, sa stanjem **na dan 31.12.2022. godine**, a na osnovu pomenutih sredstava verifikacije evidentirani su sljedeći pokazatelji:

- početna planirana sredstva predviđena za realizaciju Programa su iznosila 23.000.000 KM, objavljen javni poziv u iznosu od 100% ovog iznosa,
- vrijednost ugovorenih sredstava nakon preraspodjele je bila 23.109.083 KM ili 100,5% od početnih planiranih sredstava,
- po vrijednosti najviše je zaključeno ugovora s poslodavcima iz privatnog sektora i to 19.474.775 ili 84,3%, zatim iz javnog sektora 3.092.030 ili 13,4% i NVO 542.277 ili 2,3%,
- od ukupno 3.228 ugovora o sufinansiranju zapošljavanja (jedan za obuku), prema vrsti poslodavaca najviše se odnosi na privatna preduzeća – 2.885 (89,4%), zatim slijedi 258 subjekata iz javnog sektora (8%) i 85 subjekata (2,6%) NVO, a prema veličini najviše je malih poslovnih subjekata koji imaju do 50 radnika (85,6%), zatim poslovnih subjekata srednje veličine koji imaju od 50 do 250 (12,4%) i velikih poslovnih subjekata sa preko 250 radnika (2%), a što oslikava udio poslovnih subjekata prema veličini i strukturi u Federaciji BiH,
- zaposlene su ukupno 5.704 osobe ili 81% od predviđenih 7.000 osoba, s tim da su tokom realizacije po svim mjerama izvršene zamjene u 13,6% slučajeva tj. za 776 osobe,
- najviše je zaposleno u privatnom sektoru i to 4.933 osobe ili 86,5%, zatim u javnom sektoru 638 osoba ili 11,2% i 133 osobe ili 2,3% u NVO.
- posmatrano po spolu mjerama su obuhvaćeni 2.721 muškarac ili 47,7% i 2.983 žene ili 52,3%, što ukazuje na približno jednaku zastupljenost učesnika u Programu po spolu,
- prema djelatnostima poslovnih subjekata najviše je zaposleno u djelatnosti prerađivačka industrija i to 1.275 osoba 22,4%, zatim u djelatnosti trgovine 1.171 osoba ili 20,5%, te u djelatnosti hotelijerstvo i ugostiteljstvo 668 osoba ili 11,7% i djelatnosti građevinarstva 496 ili 8,7%,

- prema stručnoj spremi tj. nivou kvalifikacije obuhvaćeno je: 772 NSS, NKV i PKV (13,5%); 1.638 KV (28,7%); 13 VKV (0,2%); 1.912 SSS (33,5%) i 1.369 VSS i VŠS (24%) osoba, što govori u prilog činjenici da su najviše obuhvaćene osobe koje su prema stručnoj spremi ujedno i najbrojnije na evidenciji nezaposlenih osoba,
- dugotrajno nezaposlenih tj. duže od 12 mjeseci je 29,6%, što ukazuje na činjenicu da skoro jedna trećina obuhvaćenih osoba spada u dugotrajno nezaposlene osoba koje spadaju u kategoriju teže zapošljivih,
- prosječan period nezaposlenosti osoba zaposlenih po svim mjerama iz Programa - prije zasnivanja radnog odnosa je 22 mjeseca,
- osoba dobi od 40 i više godina je 25,6%, dok mladi dobi do 30 godina čine 50,7%, a što potvrđuje opredijeljenost podrške prema mladima i starijim od 40 godina,
- prosječna dob zaposlene osobe je 36 godina,
- prosječna stopa održivosti zaposlenja po svim mjerama, 12 mjeseci nakon završetka Programa (još uvijek u vremenu pandemijskih mjera) iznosi 65% (3.710 od 5.704 osobe).

Prilikom utvrđivanja/procjene broja osoba koji se planirao obuhvatiti ovim programom očigledno se nerealno očekivalo sufinansiranje zapošljavanja manjim prosječnim iznosom subvencije od 3.285 KM, a nakon zaključenja svih ugovora ispostavilo se da je prosječan iznos subvencije 4.051 KM, što je u konačnici uticalo na procent izvršenja zadatog cilja - zapošljavanje 7.000 osoba. Rezultat od 5.704 zaposlene osobe je sasvim realan i adekvatan s obzirom na raspoloživa sredstva.

U prosjeku po svim mjerama subvencija je iznosila 4.051 KM i veća je za 122 KM u odnosu na Program iz 2020. godine, a s obzirom na kontinuiran rast prosječne plaće u Federaciji BiH i rast inflacije.

Najviše osoba je zaposleno u okviru mjere Prilika za sve 2021 (1.697 osoba ili 29,8% od ukupno zaposlenih u okviru Programa). Uzimajući u obzir utrošena sredstva, tj. prosječan iznos subvencije po osobi u iznosu 3.113. KM u ovoj mjeri, što je ispod iznosa prosječne subvencije cijelog Programa, te procijenjenu stopu osoba koje su zadržale zaposlenje 12 mjeseci nakon isteka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja od 62,4%, kao i činjenicu da je četvrtina obuhvaćenih bila nezaposlena duže od 12 mjeseci i da je četvrtina dobi starije od 40 godina, rezultati ove mjere se mogu smatrati veoma dobrim.

Najviše sredstava je ugovoreno u okviru mjere Služba u saradnji s poslodavcima 2021 - zapošljavanje (1.482 osobe ili 26% od ukupno zaposlenih i 7.590.107 KM ili 32,8% od ukupno ugovorenih sredstava), s obzirom na realokaciju sredstava sa ostalih mjera na ovu mjeru u cilju postizanja bržeg ugovaranja što većeg iznosa i visinu subvencije po pojedinim mjerama uvažavajući period trajanja sufinansiranja zapošljavanja.

Slabija realizacija usljed slabog interesa poslodavaca je evidentirana u okviru mjera Doprinos 500, Javni radovi, Pomoć potrebnim i Zapošljavanje demobilisanih boraca (manje od 1% od ukupno ugovorene vrijednosti).

Veoma je značajno da je ostvaren skoro jednak udio muškaraca i žena među osobama obuhvaćenim ovim Programom, naročito zahvaljujući realizaciji mjere Zapošljavanje žena 2021.

Tokom realizacija Programa uočene su situacije, koje karakteriziraju između ostalog i stanje na tržištu rada, a koje su uticale na dinamiku i/ili na postignute rezultate određenih mjera, a što se između ostalog ogleda u sljedećem:

- poslodavci nisu mogli da nađu radnike s potrebnim kvalifikacijama i kompetencijama ili su imali potrebu za radnicima ali nisu mogli da popune radna mjesta, jer potencijalni radnici često nisu zadovoljni uslovima rada i platom, a već je znatno vidljiv i uticaj migracije radne snage (odlazak bh. radne snage u države EU), što također može da uzrokuje usporavanje dinamike realizacije Programa;
- poslodavci su u prijavama prijavljivali potrebu za više radnika iako se ispostavilo da su zaposlili manji broj radnika od traženog;
- poslodavci se prijavljuju na više mjera iako se naknadno ispostavi da koriste poticaj po jednoj mjeri, zbog istog razloga kao i u prethodnim slučajevima;
- kašnjenje službi u obavještavanju aplikanata o stečenim uvjetima za realizaciju ugovora;
- kašnjenje u dostavljanju dokumentacije za pravdanje subvencije prema Zavodu od službi ali i od poslodavaca prema službama;
- dugotrajan je proces zaključivanja i realizacije ugovora o sufinansiranju i zapošljavanju kod poslodavaca kod kojih se prijem u radni odnos vrši putem Agencije za državnu službu;
- problemi u tehničkoj i operativnoj pripremi Zavoda za realizaciju Programa (problemi u razmjeni podataka između softvera za trezorsko poslovanje i JIS aplikacije zbog problema u radu interface-a, nestabilnost web portala prilikom apliciranja i sl.);
- problemi sa ljudskim resursima u Sektoru za APZ i Jedinici za projekte u Zavodu, ali i u službama zbog odsustva zaposlenih (bolovanje - Covid, organizacijske promjene u službama i dr.).

Među poboljšanjima u realizaciji Programa ističu se sljedeći elementi:

- unapređeni određeni alati za realizaciju programa u JIS aplikaciji;
- za realizaciju Programa su osigurana znatna finansijska sredstva;
- unapređena je opća saradnja sa službama za zapošljavanje;
- unapređeni su kontrolni mehanizmi Zavoda (provođenje kontrole realizacije, provjere dokumentacije u službama za zapošljavanje);
- lista čekanja je aktivirana u više navrata, u cilju kvalitetnijeg upravljanja raspoloživim sredstvima, te je provedeno 37 relokacija u cilju zadovoljavanja iskazanog interesa poslodavaca, radi što većeg ugovaranja / izvršenja.

Očigledno da se u predmetnom periodu tj. u 2021. godini čitav niz faktora na tržištu rada i u oblasti ekonomskog razvoja ispreplitao nakon negativnih implikacija uzrokovanih proglašenjem stanja prirodne nesreće zbog pandemije COVID-19 (tromjesečni lockdown, gubitak radnih mjesta tj. smanjenje broja zaposlenih, pad industrijske proizvodnje i izvoza, i dr.) u 2020. godini. Zavod se kontinuirano prilagođavao novonastalim okolnostima na tržištu rada u cilju što bolje realizacije Programa. Nakon poremećaja ukupnog stanja, prilike na tržištu rada se polako stabiliziraju (raste zaposlenost i smanjuje se nezaposlenost).

Brojne analize domaćih i međunarodnih institucija ukazivale su na druge faktore koji su uticali na proces stabilizacije i oporavka društveno-ekonomskih prilika u globalnom smislu, a koji su se pojavili kasnije (inflacija, problemi u lancima snabdijevanja, rat u Ukrajini i dr.).

Iskustva iz ranijih ekonomskih kriza, prema brojnim autorima i analitičarima, pokazuju da programi sufinansiranja zapošljavanja mogu itekako pomoći u popravljivanju stanja na tržištu rada, zajedno s ostalim intervencijama nadležnih vlada

(poreske olakšice, povoljni zajmovi-krediti, stručno osposobljavanje radne snage tj. obuke i investiranje u znanja i vještine radne snage, subvencioniranje dijela plaće, jačanja izvoza, privlačenje stranih investicija i dr.), te se stoga nameće imperativ realizacije ovakvih programa u narednom periodu uz popravljavanje performansi, otklanjanje tehničko-operativnih nedostataka u realizaciji programa, preveniranje rizika, te davanje posebne pažnje mladim osobama, dugotrajno nezaposlenim osobama, osobama starije dobi i ženama.

Općenito, u cilju stvaranja općih preduslova za adekvatnog izvještavanje o kretanjima, tj. ponudi i potražnji na tržištu rada, prioritetno je regulisati pravni okvir kojim će se omogućiti uspostavljanje pouzdanih evidencija o nezaposlenim osobama, a što prioritetno podrazumijeva izuzimanje administriranja i finansiranja zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba iz domena rada javnih službi za zapošljavanje. Navedeno regulisanje bi postepeno u kratkom roku dovelo do sređivanja evidencija na način da bi se u evidencijama službi za zapošljavanje evidentirale isključivo osobe koje aktivno traže posao, a ne osobe koje evidentiranje u ovim ustanovama koriste samo za regulisanje zdravstvenog osiguranja, te bi se posljedično oslobodili kapaciteti savjetodavaca u biroima za zapošljavanje za rad s nezaposlenim osobama i poslodavcima.

Također, važno je, pored poticanja potražnje za radnom snagom i poboljšanja ponude radne snage, jačati funkciju posredovanja u zapošljavanju i komunikaciju sa poslodavcima u službama za zapošljavanje, u cilju pridobijanja kvalitetnih i pravovremenih informacija o njihovim potrebama, ali i jačati funkciju oglašavanja slobodnih radnih mjesta što bi unaprijedilo imidž javnih službi za zapošljavanje kao provjerenog posrednika u zapošljavanju i centralnog mjesta na tržištu rada.

12. Preporuke

U vezi sa naprijed navedenim za slične programe u narednom periodu preporučuje se sljedeće:

- Nastaviti s realizacijom mjera čije su ciljne grupe prioritarno: mladi, žene, dugotrajno nezaposlene osobe, osobe dobi starije od 40 godine, osobe s nižim kvalifikacijama, a sve u skladu sa strateškim opredjeljenjima;
- Javni poziv objavljivati što ranije po usvajanju Finansijskog plana, te pored trajanja javnog poziva do tri dana izvršiti tehničke pretpostavke da se ostavi mogućnost trajanja javnog poziva do ugovaranja raspoloživih sredstava za mjere i kantone u kojima ne pristigne dovoljno aplikacija u ostavljena tri dana javnog poziva, a što bi unaprijedilo izvršavanje postavljenog cilja tj. zapošljavanje utvrđenih kategorija nezaposlenih osoba;
- Kontinuirano prilagođavati mjere u skladu s okolnostima u privredi i na tržištu rada i analizom rezultata prethodnih mjera (visina i trajanje subvencije; odabir ciljnih grupa, vrsta mjere i dr.), te s ciljevima Strategije zapošljavanja u Federaciji BiH 2023-2030;
- Iznos subvencije prilagođavati rastu prosječne neto plaće u Federaciji BiH, a razmotriti opciju da se veća subvencija izdvaja za osobe koje su starije dobi (50+) ili su duže od 12 ili 24 mjeseca na evidencijama, s posebnim osvrtom na žene, jer 40% od ukupno nezaposlenih su osobe starije od 50 godina, a čak 76% od ukupno nezaposlenih čine osobe koje su na evidencijama duže od 12 mjeseci i kao takve trebaju biti među prioritarnim ciljnim grupama;
- Razmotriti opciju da se kategorije nezaposlenih osoba za koje se subvencija uvećava za 10% (osobe s invaliditetom, Romi, žrtve nasilja, članovi porodice u kojoj nije zaposlen itd.) prebace u mjeru Nova mogućnost (Nova prilika) zajedno s dugotrajno nezaposlenim, starijim od 40 godina i osobama nižih kvalifikacija (u kojoj iznos subvencije jeste i treba biti znatno veći u odnosu na ostale mjere, s obzirom na to da su u pitanju teže zapošljive kategorije) ili za njih izdvojiti posebnu mjeru. Na ovaj način bi se pojednostavili izračuni subvencije u svim ostalim mjerama (bez računanja povećanja subvencije za 10%) i omogućila bi se bolja realizacija javnog poziva, te bolje planiranje i dinamika utroška sredstava. Na ovaj način bi se privukli poslodavci da uz veću subvenciju zaposle osobe iz navedenih teže zapošljivih kategorija, te bi se pokazala/zadržala socijalna osjetljivost kroz realizaciju mjere fokusiranu isključivo na ove kategorije. U modulu za praćenje mjere APZ omogućiti brojanje osoba za svaku navedenu kategoriju.
- Individualni plan zapošljavanja koristiti kao osnov za učešće nezaposlenih osoba u određenim mjerama, posebno kod mjera kod kojih se koristi vaučer/ obrazac za traženje posla, pri čemu do izražaja treba doći uloga savjetodavaca u općinskim biroima za zapošljavanje;
- Zbog slabije iskorištenosti i interesa razmotriti da se u narednom periodu ne realizira mjera Doprinos 500;
- Pravovremeno aktivirati liste čekanja prijavljenih poslodavaca radi bržeg ugovaranja i isplate sredstava;
- Tehnički unapređivati aplikaciju za realizaciju mjera APZ, naročito u izvještajnom dijelu radi bolje analize rezultata Programa i poduzeti preventivne mjere u vezi sa stabilnošću web portala i ostalih alata za prijavu za učešće u Programu;
- Raditi na uspostavi što boljih informatičkih alata za automatsku provjeru različitih parametara/statusa firmi i osoba (korisnika poticajnih mjera) kroz

- informatičku povezanost s Poreznom upravom Federacije BiH, a radi provođenja efikasnije evaluacije programa/mjera;
- U situaciji kada poslodavci prilikom apliciranja na javne pozive iskažu potrebu za posredovanjem u zapošljavanju, pružiti podršku u kreiranju oglasa za slobodno radno mjestu putem web portala Zavoda;
  - Kontinuirano unapređivati saradnju sa službama za zapošljavanje i kontrolne mehanizme Zavoda (provođenje kontrole realizacije, provjere dokumentacije u službama za zapošljavanje);
  - Brže dostavljati dokumentaciju o pravdanjima za uplatu subvencije od službi prema Zavodu radi bržeg ugovaranja i isplate sredstava;
  - Kontinuirano pratiti rokove za dostavu dokumentacije, te u skladu s potrebom slati urgencije i opomene pred raskid ugovora;
  - Kontinuirano kontrolisati unesene podatke u odgovarajuću aplikaciju o korisnicima poticaja u svim fazama realizacije;
  - Redovno provjeravati preostale isplate po ugovorima radi zvaničnog završetka Programa;
  - Unapređivati komunikaciju s privrednim komorama i udruženjima poslodavaca;
  - U okviru oglašavanja putem web portala i društvenih medija Zavoda kao i drugih medija prije objave javnog poziva nezaposlene osobe i poslodavce nastaviti informisati o mogućnostima učešća i pravilima realizacije Programa uz objave pozitivnih primjera korisnika poticajnih mjera iz različitih djelatnosti;
  - Promovisati aktivnosti u realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja kroz objave odgovarajućih članaka;
  - Razmjenjivati iskustva s drugim institucijama i organizacijama u kontekstu razvoja politika na tržištu rada.